

Nõmme Sõnumid

märts 2026 • järgmine leht ilmub aprilli esimesel nädalal

f Nõmme Linnaosa Valitsus

Koos loome parema Nõmme

■ Tallinnas valmistutakse taas koos linlastega paremat elukeskkonda kujundama. 10. märtsil stardib kaasava eelarve „Koos loodud linn“ 2026. aasta ideekorje.

Ka sel aastal on igal inimesel võimalus kolme nädala jooksul pakkuda välja ideid, mis muudaksid kodukoha mugavamaks, põnevamaks või ilusamaks. Ideekorje kestab 30. märtsini veebilehel koosloodudlinn.tal-linn.ee. Samas leiab ka juhendid ja abistavad küsimused ideede ettevalmistamiseks.

koos tegutsema. „Koos loodud linn“ on hea võimalus luua midagi täiesti uut, millest oled oma kodu lähedal puudust tundnud, või juhtida tähelepanu kohtadele, mis vajaksid värskendust. Varasematel aastatel on linnarahva ideedest sündinud Tallinnas palju väärtuslikku: kaasaegsed väljõusaalid ning mänguväljakud, rohelust pakkuvad puuviljaaiad ja taskupargid, kogukondlikud saunad ja grillimiskoht. Need on head näited sellest, kuidas ühest mõttest võib kasvada lahendus, mis ühendab kogukonda ja aitab luua paremat elukeskkonda.

Mis on saanud Nõmme varasematest võiduideedest?

Kaasava eelarve kaudu on rahvalt saadud ideedega täiendatud linna-ruumi viis aastat.

■ 2021. aasta võiduideeks oli Pääsküla ja Harku terviseradade katte rekonstrueerimine.

■ 2022. aastal võitis idee suusahüppetorni tulevikuvisiooni koostamisest. Hüppetorni kaasajastamiseks kulub miljonid, mida kaasaval eelarvel pakkuda pole. Kaasava eelarve rahaga sai panna kokku visiooni ning nõlvale ja olemasolevale hüppetornile uuringud. Ülejäänud vahendite eest teostati teisele kohale jäänud idee ja soetati jalgrattahoidjad Nõmme haridusasutustele.

■ 2023. aasta võiduidee - avalike

„Koos loodud linna“ 2025. aastal eraldatud rahaga on plaanis olemasoleva Nõmme vaatekoha uuendamine.

tualettide ehitus - takerdus erinevate lubade taha. Projekti elluviimisega tegeleb Tallinna keskkonna- ja kommunaalamet, ning saame välja hõigata, et hetkel on projekteerimises vajalikud tehnovõrgud.

■ 2024. aasta võiduideeks osutunud *pumptrack* on Hiiule valmimas, pärast lume sulamist toimuvad viimased heakorra- ja haljastustööd ning 15. mail toimub avapidu.

■ 2025. aastal võitis idee rajada vaateplatvorm Nõmme nõlvale. 19. veebruaril toimus Nõmme Majas võiduidee esimene avalik arutelu, kus kõlas väga palju ideid ja arva-

musi, millega edasistes plaanides arvestatakse. Eelkõige oli fookuses olemasoleva vaatekoha uuendamine, selle turvalisus ja ligipääsetavus ning võimaluste leidmine ümbritseva ala kaitsmiseks.

Tore uudis on see, et kuigi pakutud idee rajada Nõmmele madalseiklusrada mullu ei võitnud, leidis linnaosavalitsus ressursse ka see idee teostada. 19. detsembril avati madalseiklusrada Särje tn mänguväljakul ning paar nädalat hiljem väiksem rada Rännaku pst 1 kõrval.

Kas sinu kodutänaval võiks olla rohkem rohelust? Või igatseb piir-

kond uut palliväljakut? Või vajab mõni linnaruumiobjekt kaasajastamist? Mõtle julgelt, mida kogukond vajab, ja anna oma panus ühiselt loodud linna heaks. Just sinu idee võib olla see, mis võidab kogukonna poolehoidu ja viiakse ellu. Mõtle mõistlikult, sest väga lennukate ideede jaoks kaasava eelarve vahenditest ei jagu. 2026. aasta võiduideede elluviimiseks planeeritud kogusumma on 1 miljon eurot, millest Nõmme eelarve on 113 900 eurot.

Pane vaim valmis – loome koos linna, kus on hea elada!

KÜLLI VÄRNIK

103.
RABAJOOKS

Tasuta!

rabajooks.ee

12 APRILL 2026

EELTREENINGUD ALATES 22.03
PÜHAPÄEVITI KELL 16

LINNAOSAVANEMA VEERG

Plärts ja plärts - käes on märts!

Märtsi ilm on heitlik, vahel päikest, vahel vihma, aga eks me ise ole ka natuke samasugused – kord kiidame, kord laidame. Näiteks olen saanud oma veeru eest tunnustust, et kirjutatu on aus ja vahetu. Ma tänan. Ja siis jälle tuleb keegi ning ütleb: „Mis kasu neist koosolekutest? Tööd on vaja teha!“ See on hea küsimus. Ausalt.

Kas teate, mis on maailma kõige kergem töö? See, mida teeb keegi teine. Kõrvalt vaadates tundub kõik lihtne: istud, kuulad, noogutad ja valmis. Kõige raskem töö on aga see, mida teeme ise. Seda teab igaüks, kes on oma päeva proovinud lõpuks ausalt hinnata. Nii et, kus siis mina olen? Kas teen tööd või „istun niisama“? Tõtt-öelda olen jõudnud järeldusele, et vahel ongi kõige nähtavam osa tööst just istumine. Aga selle istumise sees sünnivad otsused.

Veebruaris sai peetud kõne Eesti Vabariigi aastapäeva kontserdil Estonia kontserdisaalis, õnnitletud väärikaid Nõmme juubilare, kätt surutud Nõmme gümnaasiumi 97. sünnipäeval, kaasa elatud noorte korraldatud saalihokiturniirile, soovitud lipuheiskamisel Eestile õnne ja palju muudki. Nõmme 100 sündmuste raames käisime koos huvilistega tutvumas suusahüppetorni ajalooga – koht, mis meenutab, et Nõmme on alati olnud natuke kõrgemale pürgiv. Sõna otseses mõttes.

Aga nüüd nende koosolekute juurde. Ühel neist arutasime kuidas muuta raudteeülekäigud turvalisemaks, teisel milline on sõidujagamisteenuse mõju Nõmmel jne. Koos TalTechi partneritega otsisime lahendusi Nõmme liiklussõlmede kitsaskohtadele. Olen mõelnud, kuidas materjalide taaskasutus võiks aidata seal, kus kõnnitee täna veel puudub. Lisaks kohtumised kohalike kultuuri- ja sporditegijatega, et Nõmme elu püsiks elav ning Nõmme koolide huvijuhtidega, et pakkuda noortele rohkem põnevaid ja arendavaid võimalusi.

Ka linnavalitsuses on tulnud seista selle eest, et jätkuks avatud staadionite programm ning MuPo patrullteenistus aitaks hoida meie elukeskkonda turvalisena. Ja loomulikult igapäevane vabamaadlus kinnisvaraarendustega – mõni neist toob väärtust, mõni vajab kriitilist pilku, aga igaühe puhul tuleb vastutus võtta ja otsused läbi kaaluda.

See nimekiri võiks jätkuda veel pikalt, aga leheruum on piiratud. Võib-olla ongi nii, et hea töö on see, mida väga ei märgata. Kui tänav on korras, üritus toimub, koolilapsel on turvaline tee ja eakal soe tunne südames, siis ei mõtle keegi, mitu koosolekut selle taga oli. Ja ei peagi mõtlema. Nii et kui keegi arvab, et ma lihtsalt kõlgutan jalgu ja naudin märtsipäikest, siis olgu pealegi. Kui see tähendab, et Nõmmel on rahulik, turvaline ja hea elada, siis olen selle hinnangu valmis vastu võtma.

Kõige tähtsam on lõppkokkuvõttes see, et Nõmme püsib koduna – rohelise, toimeka ja kokkuhoidvana. Ja selles kodus on tõesti hea olla. Elagu Nõmme ja nõmmekad!

GERRY KONNOV
Nõmme linnaosa vanem

- Nõmme linnaosa valitsus**
(Valdeku 13) 645 7333.
Teenindussaal E 8.15-18,
T-N 8.15-17, R 8.15-16
- Nõmme kultuurikeskus**
(Turu plats 2), 677 0890
- Nõmme muuseum** (Jaama 18)
K 16-20 ja P 12-16.
- Nõmme raamatukogu**
(Raudtee 68) 672 3858
T-R 11-20, L 10-17
- Pääsküla raamatukogu**
(Pärnu mnt 480a) 680 3495
T K R 11-18, N 12-19, L 10-17
- Männiku raamatukogu**
(Pihlaka 12) 655 9718
T K R 11-18, N 12-19, L 10-17

- Valdeku saun-spordihoone**
(Valdeku 15)
Saun E-P 15-22, spordihoone
E-R 9-22 ja L, P 11-22
- Valdeku päevakeskus**
(Valdeku 13) 672 3125, 5694 4874
- Pääsküla päevakeskus**
(Viisi 29) 677 8011
- Valdeku noortekeskus**
(Valdeku 13) 5556 7781 E-R 12-18
- Pääsküla noortekeskus**
(Rännaku pst 1) 5556 7780
E-R 12-18
- Rahumäe mängujaam**
(Pärnu mnt 288b)
E-N 11-18, R 10-17

Nõmme Sõnumid

Väljaandja: Nõmme linnaosa valitsus
Toimetaja: Külli Värnik, kylli.varnik@tallinnlv.ee, 645 7344
Reklaam ja kuulutused: kuulutused.nomme@tallinnlv.ee
Kodulehekül: www.tallinn.ee/nommesonumid
Levi: Target Master, info@targetmaster.ee, pretensioonid Omniva erakliendi telefonil 661 6616 (E-R 9-20; L-P 9-15), info@omniva.ee.
Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse mõttes toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita.

15. märtsini saab esitada taotlusi esimesse klassi astumiseks

■ **Tallinna lapsevanemad saavad 1.-15. märtsini esitada taotlusi elukohajärgse kooli määramiseks lastele, kes alustavad õpinguid munitsipalkoolide esimeses klassis 1. septembril 2026.**

Tallinna haridusameti andmetel jõuab tänavu kooliikka üle 4000 lapse. Taotlusi laste esimesse klassi vastuvõtuks saab sel aastal esitada uues veebikeskkonnas LAUR, kus avalduse esitamise võimalus avaneb 1. märtsil.

Sel aastal toimub koolikoha määramine kõnniteekonna alusel. See tähendab, et arvesse võetakse lapse rahvastikuregistrijärgse elukoha ja kooli vahelist tegelikku jalgsi läbitavat teekonda, mitte linnulennulist vahemaad. Muudatus aitab tagada, et koolikoht määratakse lapsele võimalikult kodu lähedale, toetades turvalist ja iseseisvat kooliteed.

Abilinnapea Andrei Kante sõnul on muudatuste eesmärk muuta kooli-

koha määramine lapsevanemate jaoks selgemaks ja mugavamaks. „Lapse koolitee peaks olema võimalikult lihtne ja turvaline. Kõnniteekonna arvestamine aitab tagada, et koolikoht määratakse lapsele kodu lähedale ning peredel on parem arusaam sellest, mille alusel otsuseid tehakse. See loob süsteemis rohkem läbipaistvust ja kindlustunnet,“ ütles Kante.

Taotlust esitades saab lapsevanem valida kas eesti õppekeelele või eesti õppekeelele ülemineva kooli.

Koolide määramisel arvestatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning Tallinnas kehtiva korra alusel eelkõige elukoha lähedust koolile ja õdede-vendade õppimist samas koolis, võimalusel ka vanemate eelistusi. Kui mõne kooli läheduses elab rohkem lapsi, kui koolis on õpekohti, siis võidakse arvestada isikute elukohaandmete rahvastikuregistrisse kandmise aega, eelistades neid, kelle registrikanne on va-

rasem. Eelkoolis õppimine ei ole aluseks koolikoha määramisel.

Teate määratud koolikoha kohta saab lapsevanem LAUR keskkonnas hiljemalt 20. maiks. Hiljemalt 10. juuniks tuleb koolile teatada, kas laps asub seal õppima. Kinnitamata koolikohad jäävad vabaks ning alates 11. juunist võib kool need komplekteerida oma vastuvõtu tingimuste ja korra järgi.

Taotlusi saab esitada 1.-15. märtsini. Lapsevanematel, kelle lapsed on juba saanud koha ülelinnalise vastuvõtuga koolis, ei ole vaja taotlust esitada. Vajadusel võtab avaldusi vastu ka Tallinna haridusamet (Estonia pst 5a), kus vastuvõtuaeg on esmaspäeval 9-17.45, teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval 9-16.45 ning reedel 9-15.45.

Rohkem infot www.tallinn.ee/et/haridus/esimesse-klassi-astumine. Lisateave: tel 640 4590, haridusamet@tallinnlv.ee.

TALLINNA HARIDUSAMET

Nõmme koolid saavad nüüdisaegse õpikeskkonna

■ **Tallinna 2026. aasta eelarve toob Nõmme koolidele mitu konkreetset arendust, mis mõjutavad otseselt nii õpilaste kui ka õpetajate igapäevaelu.**

Hariduse osakaal linna investeringutes on suurim – 45,7%. Valdkonda suunatakse 89,3 miljonit eurot ning tegevuskulud ulatuvad 464,4 miljoni euron. Need otsused loovad raamistikku ka Nõmmes kavandatavatele projektidele.

Nõmme põhikooli projekteerimiseks on eelarves ette nähtud 200 000 eurot. Kuigi projekteerimise maht võib esmapilgul tunduda tagasihoidlik, on tegemist etapiga, mis määrab suuresti tulevase kooli funktsionaalsuse, ruumilahendused ja kasutusmugavuse. Praktikas tähendab see otsuseid, mis mõjutavad kooli igapäevast toimimist aastakümneteks. Lisaks on planeeri-

tud Nõmme huvikooli remonditööd mahus 158 000 eurot.

Suurim investeering puudutab Hiiu kooli vana hoone renoveerimist ja juurdeehitust. 2026. aastal tehakse töid ligikaudu 2,99 miljoni euro ulatuses. Ehitustööd lõppevad kevadel ning uus koolimaja avatakse õpilastele selle aasta sügisel. Renoveerimise tulemusel saab kool kaasaegse ja tervikliku lahenduse. Ajalooline hoone säilitab oma rolli, uude ossa rajatakse avaramad õppe-ruumid ning kaasaegsed tingimused õppetööks. Hooneid ühendab galerii, mis loob mugava ja funktsionaalse liikumisruumi.

Olulisel kohal on ka koolihoovi ja ümbritseva keskkonna kujundamine. Looduslähedane hoov saab temaatilised alad: meelteia, turbapeenra, niidukoosluse ning õppeaia viljapuude ja marjapõõsastega. Spordihoone katusele rajatakse haljaskatusega õuesõppepaviljon ja

õpilastele mitmekesine tegevusala. Need õppe- ja puhkeala toetavad nii õppetööd kui ka laste vaba aja veetmist.

Investeeringute eesmärk on parandada õpikeskkonda ning leevendada ruumipuudust. Õpilaste ja õpetajate jaoks tähendab see paremaid tingimusi, kaasaegsemaid ruume ja mugavat koolikeskkonda.

Nõmme kontekstis on oluline ka stabiilse ja hästi toimiva koolivõrgu säilitamine. Investeeringud aitavad tagada, et linnaosas oleksid kvaliteetsed õppetingimused ning kaasaegne haridustaristu ka pikemas perspektiivis.

Tallinna abilinnapea Andrei Kante sõnul on linna haridusinvesteeringud suunatud pikaajaliste lahenduste loomisele. „Linna panus ei ole enam üksikute probleemide paikamine, vaid süsteemne töö haridusvõrgu arendamiseks,“ märkis Kante.

IRINA KUZINA

NÕMME LINNAOSAKOGU

Nõmme keskuse ristmik - igaveses ootuses

GASPAR ŠABAD
Reformierakond

5. veebruaril võttis Tallinna linnavolikogu vastu pealinna 2026. aasta eelarve. Positiivset leidub dokumendis ka nõmmekate jaoks.

Näiteks võetakse käsile Nõmme põhikooli projekteerimine, Nõmme ujula remonttööd ja viiakse lõpuks täide 2022/23 perioodi kaasava eelarve võiduprojekt „Avalikud tualetid Nõmme suurematele haljasaladele“.

Kahjuks jääb eelarve positiivseid sõnumeid varjutama üks karjuv puudujääk: Nõmme keskust tööde nimekirjas ei ole. Nimelt oli eelmise võimaliku koostatud eelarvestraateegias aastateks 2025-2028 Nõmme keskuse ristmiku rekonstrueerimine mitte ainult kirjas, vaid esile toodud kui üks tähtsamaid taristuobjekte mainitud

perioodil. Ehitustööde algusajaks oli kavandatud 2026. aasta teine pool.

Nõmme keskuse ristmiku rekonstrueerimisest on korduvalt räägitud. Nõnda ka 2019. aastal, mil nõmmekatele esitati uut rekonstrueerimisprojekti ja taotleti ehitusluba, mis 2024. aastal aegus. 2025. aasta möödus keskkonna- ja kommunaalametis, tehes vajalikke ettevalmistusi rekonstrueerimisega alustamiseks pärast ehitusloa uuendamist. Koguti andmeid, korrigeeriti 2019. aasta projekti vastavalt nüüdisevajadustele ja kohalike tagasisidele. Kõik oli valmis, et sel aastal teha algust aastakümneid oodanud ristmiku uuenduskuuriga. Siis saabusid valimised ja võimuvahetus. Uus võimalus on otsustanud vajalike taristuinvesteeringute eelarvet kärpida 100 miljoni euro võrra. Teiste seas langes kärpekirve alla

kauaoodatud Nõmme keskuse ristmiku rekonstrueerimine. Veebruaris vastuvõetud eelarves vastavat rida ei leidu ja linnaosavanem on linnaosakogule kinnitanud, et 2026. aastal rekonstrueerimist ei tule. Millal tuleb, ei tea keegi. Kuigi 2026-2029. a eelarvestraateegia on veel koostamisel, kostub vestlustes linnaametnikega, et ristmiku rekonstrueerimine strateegiasse ei mahu.

Taas leiavad nõmmekad end olukorrast, kus lubadust teha korda keskuse ristmik on väärkasutatud hääle saamiseks, selmet päriselt parandada linnaosa tuiksoone linnaruumilist kvaliteeti. Kas see ongi Nõmme keskuse ristmiku saatus? Olla igaveses ootuses lahendust lootev pudelikael, mida poliitikud saavad enesele sobivalt maast noppida ja kampaaniajärgselt unustada. Kui soovime jõuda sõnadest tegudeni, on tarvis, et nõmmekad annaksid võimaliku esindajatele vastavast soovist märku.

Raamatuaasta lõpetavad luulevõistlus ja mälumäng

■ Kui Eesti raamatu aasta möödunud aastal algas, võttis ka linnaosavalitsus fookusesse Nõmme kirjanikud ning nende seonduva. Toimunud on põnevaid üritusi ja tuntud kirjanikele paigaldasime nimelisi pinke. Raamatuaasta lõpetab 13. märtsil Nõmme kirjanike teemaline mälumäng.

Lasteaialaste etlemiskonkurss

Eesti raamatu aasta kestab veel 14. märtsini, mil on Kristjan Jaak Petersoni 225. sünniaastapäev. 12. märtsil kell 10 toimub Nõmme kultuurikeskuses Nõmme lasteaialaste etlemiskonkurss. Konkursist võtavad osa kuni 22 last üheteistkümnest Nõmme lasteaiast.

Iga laps esitab ühe eesti autori luuletuse. Esinemisel hindab žürii luuletuse sõnumi edastamise oskust, ilmekust, selget puhast diktsiooni, korrektsust, eakohasuse arvestamist

luuletuse valikul. Konkursi korraldab sel aastal Männiku lasteaed koostöös Nõmme linnaosa valitsuse ja Nõmme kultuurikeskusega.

Nõmme ja kirjanduse mälumäng

Raamatu aasta lõpetamise puhul korraldame 13. märtsil kell 17 Nõmme Maja aulas mälumängu. Küsimused koostab Piret Loide ja vähem või rohkem puudutavad need Nõmme ning siin elavaid ja elanud kirjanikke. Kuna paljude küsimuste puhul on tegemist valikvastustega, siis leiab vastused ka loogikat appi võttes. Võtmeramatud, mida tasub edukaks mälumänguks lugeda (või vähemalt sirvida), leiab siit-samast.

Mälumängu võistkonnas on 3-5 liiget, oodatud on nii noored kui kogenumad. Võistkonna saab registreerida liisa.salak@tallinnlv.ee. Leidke tiimikaaslased sugulaste, sõprade, naabruskonna ja koolikaaslaste seast ning tulge pange oma teadmised proovile. Parimad saavad auhinna, aga kindlasti saavad kõik teadmiste võrra rikkamaks.

Mälestuspink Jaan Krossile

Nõmmel on läbi aegade elanud ning siinsest looduslähedastest miljööst loomingulist inspiratsiooni saanud mitmed eesti kirjandusloos olulised inimesed. Linnaosavalitsusel on pikk traditsioon paigaldada Nõmmega seotud silmapaistvatele inimestele mälestuspinke. Nimeline pink loob väärika tähise paigale ning rikastab Nõmme kultuurilugu nähtava ja kõnetava mälestusmärgina.

Kirjanikest on Nõmmel mälestuspinkid pühendatud Heljo Mänille ja Ira Lemberile, raamatuaastal lisandusid nimelised pingid Johannes Aavikule, Eno Rauale ja Jaan Krossile.

Neist viimasele avati Raudtee tänaval mälestuspink 19. veebruaril, kirjaniku 106. sünniaastapäeval. „Jaan Krossi looming rikastas Eesti kirjandust oma sügava moraalse ja mõttelise mõõtmega, tuues meie rahvusliku mälu elavalt tänapäeva. Nõmme, oma rahuliku ja väärika vaimuga, on paik, kus Krossi mõtisklev ja ajalugu hindav vaade tundub eriti loomulik. Nii sobib just see paik meenutama kirjanikku, kelle sõna aitas hoida elus Eesti vaimu ja lugu,“ sõnas linnaosavanem Gerry Konnov.

Jaan Krossi nimeline pink asub Nõmme jaama lähedal Silla tänava ülekäigu juures.

Meenutusi isast jagas kohaletulnutega tütar Maarja Undusk. Katkendi „Wikmani poistest“ esitasid Westholmi gümnaasiumi abiturientid. Sündmusele lisas pidulikust EÜS-i liputoimkond.

Jaan Krossi seosest Nõmmega rääkis koduloolane Piret Loide. „Jaan Kross on veetnud oma nooruspõlve suved Nõmme raudteejaama lähisel Silla tänaval asunud suvekodus. Hilisematel aastatel elasid nad koos Ellen Niiduga Pääskülas Öitse tänaval,“ tõi koduloo uurija Piret Loide välja Nõmme ja Jaan Krossi seoseid ning lisas, et oma mälestustes on kirjanik neid aegu soojalt meenutanud. Nõmme kirjeldused leiab teostest „Wikmani poisid“, „Kallid kaasteelised“, luuletustest ja mujaltki.

Silla 4 ajalugu

Juhuslikult on tänapäeval Silla 4 elanik Leho Lõhmus, kes rääkis täpsemalt maja ajaloost, mis algas roh-

kem kui sajandi eest. „Kõik algas tühjust männimetsaga kaetud krun-dist nr 1028, mille Nikolai von Glehn müüs 1909. aasta augustis 1200 rubla eest aukodanik Ludvig Brandenburgile. Ilmselt paari järgmise aasta jooksul ehitati krundile ka ühekorruselise suvila ning rajati ka kaev. Seesama kuulus kaev kirjaniku raamatust „Wikmani poisid“, mille mustavat veepeeglit

Jaan Kross isaga Silla tänaval 1927

ühel kevadööl Jaak ja Virve imetlesid.

Niisiis - pärast mitut omanikuva-hetust omandaski selle 24. aprillil 1921 70 tuhande marga eest kirjaniku isa Jaan Kross senior. Tänav kandis tol ajal nime Kullapi (vastasmaja Silla1/Raudtee 25 esimese omaniku August Kullapi järgi). Oma praeguse nime Silla sai tänav Nõmme tänavate ümbernimetamise tuules 17. märtsil 1922. Seda raudtee ülekäigu, silla järgi, mis asus tol ajal tänava otsas.

14. augustil 1930 müüs Kross suvila 3000 krooni eest ettevõtja Aleksander Kermile. Viimane avas seal kraasimistöökoha ning tegi ka treimistöid. Paraku sattus uus omanik võlgadesse ja kaks aastat hiljem 21. juulil 1932 omandas selle 6000 krooni eest Läänemaa Taebla koolijuhataja Ado Andre, minu vanaisa. Nii möödus seal ka minu lapsepõlv. Maja oli selleks ajaks oma esialgse väljanägemise kaotanud. See ehitati 1938. aastal ümber kahekorruseliseks arhitekt Karl Tarvase projekti järgi. Aga kaev on ikka alles.“

KÜLLI VÄRNİK

VÕTMERAAMATUD

- Leho Lõhmus „Jalutaja teejuht“, „Nõmme läbi aegade“ jt raamatud Nõmme ajaloo
- Leho Lõhmus, Heldur Kajaste „Nikolai von Glehn. Mees, kes rajas Nõmme“
- Paul Rahn „Väike Andi Nõmmel“
- Voldemar Panso „Portreed minus ja minu ümber“
- Tiit Pruuli „Lennart Meri. Rajaleidja“
- Tarmo Vahter „Lennart Meri. Kolm põlve poliitikat“
- Hindrek-Peeter Meri „Tagasi-vaated veerevast vagunist“
- Marta Sillaots „Trips, Traps, Trull“
- Erika Aulik „Viru tänav ja teised“
- Evi Puskar „Ad astra“
- Kaalu Kirme „Kolm paradisi“
- Elo Tuglas „Elukiri“
- Eno Raud „Siniste kaantega klade“
- Käbi Laretei „Seal kodus - siin võõrsil. Peotäis mulda, lapike maad“
- Juta Kivimäe „Nõmme novellid“
- Nõmme vaba aja keskuse koostatud mälestusraamat „Kirjad kodukandist“
- Nõmme muuseumi väljaanded: Nõmme elu-, tänav-, pere-, maja- ja koolilood

Raamatukapid, mis elavad oma elu

Nõmme Lions klubi kogukondlikud raamatukapid on saanud Nõmme elanike seas harjumuspäraseks paigaks, kus raamatud liiguvad ühelt omanikult teisele ja leiavad üha uusi lugejaid.

„Tood ühe raamatu ja lahkud ikka kahega – lugemisrõõm on nakkav,“ ütleb Helen Gnadeteich Lions klubist, kes on südameasjaks võtnud kappidel vabatahtlikult silm peal hoida. Samuti kiidab ta möödunuid, kes ei pea paljaks ka ise kappi korda seada, kui selleks vajadus.

Esimene kapp paigaldati Nõmme kultuurikeskuse ette juba 2022. aasta juunis ning sellest ajast alates on nõmmekad seda aktiivselt kasutanud. Eesti raamatu aasta mailkuus lisandus teine kapp Hiiu Rimi juurde, kus kohalikud elanikud ka selle kiiresti omaks võtsid. Mõlemas kapis vahetub lugemisvara tihti ning ri-

Nõmme lionsid Helina Niitvähi, Evelyn Tohvri ja Merle Randmäe mullu mais avatud Hiiu raamatukapiga.

lid ei püsi kunagi kaua ühesugused — alati leidub midagi uut avasta-

miseks. Toreda üllatusena on kapid üles leidnud kingipeituste ja orien-

teerumismängude korraldajad, kelle rajad töid samuti aeg-ajalt uusi huvilisi raamatuteni. Nii jõuab kappide juurde inimesi ka täiesti ootamatutel viisidel.

Raamatukapid on osa Nõmme Lions klubi soovist toetada kogukondlikku jagamist, lugemisharjumust ja keskkonnasäästlikku mõtleviisi. Just viimast – taaskasutuse põhimõtet – on rõhutanud ka Helina Niitvähi ja Ingela Viks, kes kapid sellisel kujul on disaininud.

Teeb rõõmu, et kogukond on kapid omaks võtnud ning need ei ole lihtsalt riulid õues, vaid väikesed lugemisrõõmu jagamise paigad, kus lood liiguvad ühe lugeja juurest teise juurde. Klubi tänab Nõmme raamatukogu, tänu kellele jõuab kappidesse uut lugemisvara. Sama oluline on kõigi kasutajate panus.

NÕMME LIONS KLUBI

LISAINFO

Möödunud aastal valmistasid Nõmme koolide õpilased koos juhendajatega „Teeme ära!“ raames raamatukapid, et need paigutada Nõmme linna ruumi, kust soovijad saavad raamatuid võtta ja jätta.

Rahumäe põhikooli tehnoloogia ja käsitöö õpetaja Martin Kuuma juhendamisel valminud raamatukapp paigutati Valdeku Selveri fassaadile ning Pääsküla kooli tehnoloogia õpetaja Ulvar Kaugemaa juhendamisel valminud kapp Nõmme muuseumi hoone külge. Raamatukapid paigutati kohtadesse, kus rohkem liiklemist ja nii on rongi pealt tulles või igapäevaoste tehes mugav ka raamat kaasa haarata.

Raamatukapid aitas esialgu täita Männiku raamatukogu, aga kui sul on kodus raamatuid, mis võiksid teistele huvi pakkuda, siis võib need julgelt lähimasse raamatukappi viia.

TULEKUL

Nõmme muuseumis Kaire Tali näitus

Alates 1. märtsist on Nõmme Muuseumis avatud tekstiilikunstimu Kaire Tali näitus „Mind on mitu», mis toob fookusesse erinevate minade koosseistestamise võimalikkuse.

Tekstiilikunstimu maailm on avar – täis värve, materjale, tehnikaid ja leiutamise vabadust. „Traditsioone armastan väga, samas võin endale lubada ka mõõdukaid kõrvalhüppeid. Minu

kunagine näituseidee ahvatles proovima vormi ehk siis katsetama staatilist figuuri monotoonses korduses,“ kirjeldab Kaire Tali. „Torsode edev rivistus iseloomustab ka täna minu mitmeid minasid. Midagi habrast, midagi jõulist ... midagi sümbolset, natuke erksat või triibulist. Iga teose pealkiri annab igapähele võimaluse neid mõttekilde ka oma minaga haakida.“

Pillikoori POP-UP ja Jalmar Vabarna kontsert

Novembris alguse saanud pillikoori POP-UPi eesmärk on tuua Pillikoori värsket energiat, olla avatud uutele huvilistele ning pakkuda puhast rõõmu pillimängust. Oodatud on kõik huvilised, kellel on kodus kannel, viiul, karmoška, mandoliin, kitarr, plokkflööti, ukulele, torupill, jauram või mis tahes rütmipill. Jämmime koos ning õpime selgeks mõned lihtsamad lood.

„Pea iga proov on toonud kohale uusi pealehakkajaid ning viieliikmelisest Pillikoorist on saanud 11, kellega koos jämmime neljapäeviti.“ sõnab kultuurikeskuse direktor Ingrid Novikova, kes loob ise Pillikooris kaasa plokkflöödimänguga.

Sel hooajal valmistub Pillikoori POP-UP eriliseks sündmuseks – **8. märtsil kell 18** astutakse lavale koos Seto ülemsoostka Jalmar Vabarnaga.

Jalmar Vabarna on mitmekülgne Eesti muusik, keda teatakse ansambli-test Trad.Attack!, Zetod ja Viljandi Guitar Trio. Ta on esinenud lavadel nii Eestis kui ka ligi 40 riigis üle maailma ning pälvinud koos erinevate kooslustega 17

FOTO: MARIS SAVIK

Eesti muusikaauhinda. Lisaks on ta andnud olulise panuse Eesti muusikamaastikule muusika- ja inspiratsioonikeskuse TRESKI loomisega. Nõmme kultuurikeskuses kõlab tema soolokava – kitarrid, laulud, lood ja muhe huumor. Kontserdi erikülaliseks ongi Nõmme Pillikoor, kes esitab kolm lugu.

Ka pärast erilist kontserti ei raue Pillikoori hoog sugugi – aprillis on tulemas Pillikoori eestvedamisel Pärimsõhtu ning sügisel on plaanis uus ühine ülesastumine järgmise pärimusmuusika artistiga.

Pillikoori POP-UP on tõeline pillipidu ja ootab sind neljapäeviti kell 19.30 oma sekka – tule ja mängi kaasa!

Rongiga Nõmmet avastama

12. märtsil kell 18 algab järjekordne Avastades Nõmmet retk. Seekord seekord rongiga. Koguneme Rahumäe jaamas ja sealt reisime edasi järgmistesse jaamadesse. Peatustes tuleme rongilt maha ja Hendrick Rang tutvustab meile erinevate piirkondade ajalugu ja mis rolli mängis Nõmme arengus raudtee. Retk lõppeb Pääskülas kell 19.30.

Avastades Nõmmet üritustesari on sel aastal saja-aastase Nõmme teemaline. Vihjeid, mis teemal toimuvad iga kuu teisel neljapäeval rännakud, annab Nõmme seinakalender. Nii on aprillis vaatluse all sanatooriumid, mais Peeter Suure merekindluse rajatised jne. Registreerimine retkedele avaneb nädal varem Nõmme LOV kodulehel.

Külas on kirjanik Kairi Look

17. märtsil kell 18 tuleb Nõmme raamatukokku (Raudtee 68) lugejatega kohtuma kirjanik Kairi Look. Lühike aja on ta oma esikromaaniga „Tantsi tolm põrandast“ saanud suurt tähelepanu ja tunnustust. Raamat ilmus 2025. aastal ning juba samal aastal pälvis kir-

janik oma romaani eest aasta kirjaniku tiitli. Praegu on romaan nomineeritud Eesti Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali aastaauhinna. Üritus on tasuta. „Kirjanik raamatukogus“ sarja toetab Eesti Kultuurkapital. Lisainfo nomme@tln.lib.ee ja 672 3858.

Mandoliinid meelitavad välja kevade

27. märtsil kell 19 toimub Nõmme kultuurikeskuses kaunis kontsert „Kevad(l)ootus“. Laval on 30-liikmeline orkester Saku Mandoliinid. Kontserdil saab kuulda tuntud muusikapalu, aga ka laule ja lugusid, mis võivad pakuda üllatust ja avastamisrõõmu. Solistina astub üles lauljatar Ivi Rausi, kes töötab vokaalpedagoogina MUBAs ning on välja andnud terve rea heliplaate, nii omaloomingu kui ka armastatud Ees-

ti heliloojate lauludega. Saku Mandoliinid on Eesti suurim ja tegusaim mandoliiniorkester, mis annab igal aastal paarikümne kontserti väga erineva repertuaariga, rahvalikust muusikast klassikaliseni. Esinemised toimuvad üle Eesti, paar korda on käidud ka Soomes. Saku Mandoliinid on Nõmme kultuurikeskuses korduvalt esinenud, kogedes alati väga sooja ja sõbralikku vastuvõttu. Kontsert on tasuta.

Kultuurikeskuses linastub märtsis „Meie Erika“

Nõmme kultuurikeskusega on ajalooliselt käinud käsikäes kino ja film. Iga kuu oleme saanud kultuurikeskuses nautida mõna väärt eesti filmi.

Märtsis saab publik kaasa elada filmile „Meie Erika“, mis jutustab südamliku ja kaasahaarava loo Eesti olümpiasan-gari Erika Salumäe teekonnast lasteko-

dutüdrukust maailmarekordite ja olümpiakullani. Filmi lavastajaks on tudengi-Oscariga pärjatud German Golub ning peaosas astub üles tõusev täht Karolin Jürise.

Filmi „Meie Erika“ seansid toimuvad Nõmme kultuurikeskuses **27. märtsil kell 11 ja 29. märtsil kell 17.**

FOTO: NS

Juubeliaasta kogub hoogu

Kas olete juba märganud, et Nõmme on riüütatud juubelihõnguliselt. Vabariigi aastapäeva järgselt asendati magistraalide ääres laternapostide sinimustvalged lipud rohevalgete Nõmme lippudega. Eks ikka selleks, et juba Nõmmele sisenedes oleks tunda pidulikkust.

Grillfest Nõmme jaama ümbruses, 15. mai pumptracki avapidu, 28.-31. mai Nõmme Kevad, 5. september Ilmarise noortepäev, 19. september sügislaad ja pikalauapiiknik, 1. oktoober muusikapäeva kontsert jne, jne. Hoi a ennast sündmustega kursis tallinn.ee/Nõmme 100.

Juubel ei ole pelgalt sündmuste jada, vaid terviklik tähistamine, mis

kutsub kogukonda ühiselt oma kudo kohta märkama, hoidma ja edasi arendama. Aastat saadavad ka sümbolised ja tulevikku vaatavad algatused, näiteks saavad juubeliaastal sündivad beebid kingituseks männiistikud, mis kannab edasi Nõmme rohelist ja looduslähedast vaimu.

Tähistame väarikat juubeliaastat! **KÜLLI VÄRNIK**

LISAINFO

22. märtsil on Nõmme lipu ja vapi päev

1920.-30. aastatel sai rida Eesti aleveid linnaõigused, teiste seas 1926. aastal ka Nõmme. Kõigil niinimetatud vanadel linnadel oli oma ajalooline vapp ja paljudel oma lipp. Nõmme lipu ja vapi kavand esitati linnavolikogule kinnitamiseks 22. märtsil 1938. 1940. aasta suvel katkes nii Eesti Vabariigi kui ka Nõmme linna iseseisvus ning Nõmme vapp ja lipp paraku aktiivsesse kasutusse ei jõudnudki.

1988. aastal taastatud Nõmme Heakorral Selts tõi aastakümneteks unustuse hõlma vajunud sümbolika taas välja. Linna vapp võeti seltsi sümboliks ning asuti aktiivselt tegutsema, et regaalid taas legaliseerida. Nõmme lipp ja vapp taastati ametlikuks kasutamiseks 21. septembril 1988 ning sama aasta 12. novembril, Nõmme linna 62. aastapäeval, õnnistati lipp Nõmme Rahu kirikus õpetaja Voldemar Ilja poolt.

Alates 2012. aastast tähistame 22. märtsi Nõmme lipu ja vapi päevana. Kell 10 heiskame Nikolai von Glehni mälestusmärgi juures lipuvarrastesse rohe-valgetriibulised lipud. Samuti on traditsiooniks saanud, et von Glehni, Nõmme Ema ja jaamaülema kujud saavad sellel päeval kaela rohevalged sallid. Nõmme muuseum avab uksed kell 11 ja seal saab kuulata Leho Lõhmuse jutustusi Nõmme ajaloo.

Kohaletulijatele pakume kommi, soovijatel on võimalik saada Nõmme 100 sümbolika väike rohevalge lualipp, mis võiks kaunistada iga nõmmeka kodu.

Roheliste Väravate Tänav toimub 31. mail

Nõmme kevade suurim sündmus, tänavafestival Roheliste Väravate Tänav, toimub sel aastal Vana- Mustamäe ja Harku tänavas.

Kutsume teid üritusest osa võtma ja avama oma väravad 31. mail kell 10–16. Võtke kokku oma pere, sõbrad või tuttavad ja tehke koos midagi põnevat!

Oodatud on kõik kogukonda ühendavad vahvad ideed: hoovides ja tänavatel sobivad pakkumiseks omavalmistatud hõrgutised, hoidised ja käsitöö. Müügiks sobib ka endale enam mittevajalik kodukaup. Küllastajatele pakuvad kindlasti huvi erinevad töötoad, põnevad loengud, erinevad näitused ja väljapaned või elav muusika. Pane fantaasia tööle ja muuda oma koduhoov atraktiivseks nii nõmmekatele kui ka kaugematele külalistele!

Kui teil on sealkandis kena hoov, kuhu külalised on oodatud, aga endal pole mõtteid ja/või võimalust seda atraktiivseks kujundada, siis andke teada. Võimalusel leiame sobilikud koostööpartnerid toitlustuse ja meelelahutuse alal.

Nii oma avatud hoovi kui ka laadaalal kauplemise saab peatselt registreerida Loova Nõmme kodu-

lehel www.loovnomme.ee. Lisaküsimused võib saata aadressil info@loovnomme.ee. **ÜLLE MITT**

Üritust korraldab ja müügitegevuse seaduslikkuse tagab MTÜ Ühendus Loov Nõmme. Projekti on rahastatud kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest ja Nõmme LOV vahenditest

Lidl avas Järve keskses kaupluse

■ Euroopa juhtiv jaemüüja Lidl avas 26. veebruaril Järve keskses uue kaupluse. Tegemist on juba kümnenda Lidl'i kauplusega Tallinnas.

Uus Lidl'i kauplus avati kell 8 piduliku lindilõikamisega, varakult oli kohale saabunud palju ootusärevaid kliente, keda rõõmustasid eriti head sooduspakkumised. Avamise eripakkumised jätkuvad kaupluses neli nädalat.

„Mul on hästi hea meel, et meie piirkonda tuleb ettevõtlust juurde - kuulsime, et siin on ka kohalikke töötajaid, mis teeb mulle eriti rõõmu. Ma soovin sellele kauplusele kõrget lendu ja loodetavasti võtavad kliendid selle hästi vastu,“ ütles linnaosavanem Gerry Konnov.

3. märtsil 2022 avas Lidl oma kaupluseketi Eestis. Hetkel on Lidl'il 22 kauplust 10 linnas üle Eesti.

FOTO: LIDL EESTI

„Lidl on tuntud värske kvaliteetsete toodete ja parimate hindade poolest. Meie riulilt leiab tuntud Lidl'i kaubamärke kõikjalt üle maailma, aga ka tooteid kohalikelt Eesti tootjatelt,“ tutvustas Lidl Eesti piirkonnajuht Ksenia Konanykhina.

Kaupluse on ehitanud OÜ Tallinna Ehitustrust. Kauplus on ener-

giäsäästlik ja kasutab ainult roheenergiat. Uuel kauplusel on avar, 1431 ruutmeetiline müügisaal ning laiad vahikäigud mugavaks ostlemiseks. Järve keskses on kokku 1000 parkimiskohta, millest Lidl'i kauplusele ja sissepääsule kõige lähemal asuvad 101 kohta on märgistatud Lidl'i logodega.

Nõmme 10 aasta pärast läbi linnaplaneerija silmade

■ Nõmme, nagu ka kõik teised Tallinna linnaosad, on oma näoline ja eriline. Nõmme võlu seisneb ennekõike looduslähedases keskkonnas, väikeses tänavates ja aedades, mis loovad tervikliku miljöö.

Üha enam uuendatakse siin linnaosa tänavaid ja vaba aja veetmise võimalusi ning luuakse uusi põnevaid olemiskohti, et suurendada läbisaamist linnaga. Kodanikud tunnetavad oma võimu linnaruumis ning julgevad aktiivselt kaasa rääkida. Et aktiivsus püsiks, peab avalik tunduma kodune.

Muutus toimub pidevalt, vanad hooned lammutatakse või renoveeritakse ning asemele ehitatakse uusi kaasaegsemaid. Kerkinud on uusi poode ja söögikohti, aga on ka neid, mis on oma tegevuse lõpetanud. Kuid mis kindel – Sõõrikukohvik kui Nõmme süda seisab tugevalt ning on osa kogukonna mälust.

Sõõrikukohvik peegeldab Nõmme ennast, seda kõige paremas mõttes. Kohalikud teavad, mida seal oodata. Nii nagu sa ootad Sõõrikukohvikust klassikalisi sõõrikuid, nii pakub Nõmme sulle alati rahulikku ja looduslähedast keskkonda.

Suurenev liiklusmaht eeldab alternatiive

Nõmme tulevikku vaadates tekib küsimus, kas linnaosa jääb selliseks nagu praegu või muutub oluliselt. Kindlasti peab linnaosas pidevalt tegelema suurenenud liiklusmahuga, kuna nii Harjumaalt kui kaugemaltki liigub arvestatav kogus külalisi just mööda Nõmme peamisi liikluskoridore. Nii on suurenenud oht muutuda pelgalt läbikäigu teeks, mis ei teeninda enam peamiselt kohalikke, vaid möödujaid. See, mis praegu on tajutav ebamugavus, võib tulevikus kujuneda tõsiseks probleemiks kogu linnaosa jaoks. Seda nii ohutuselt kui ka ligipääsetavuselt.

Selleks, et Nõmme väikesed tänavad jääksid rahulikuks ja ohutuks, ei tohi lasta suurte teede liiklusel valguda väiksematele tänavatele.

See eeldab sujuvat liiklusvoogu eriti just tipptunni ajal. Probleemsed kohad nagu Nõmme turu ristmik ning Pärnu maantee raudteeülesõit on tulevikus ümber kujundatud. Liiklusvoogu saab parandada nii eritasandiliste lahenduste kui ka reaalajas kalibreeritavate fooride abil.

Tuleb ka mõelda alternatiividele. On vaja mitmekesist transpordivõrku, mis toetab jalgsi liikumist, ühistrasporti (eriti rongiliiklust) ning rattaliiklust. Tulevikus võime üha enam kohata Nõmme linnaruumis turvalisi liikluskoridore.

Rongiliiklus on suur väärtus. Tänu standarditud ajagraafikule on muutumas rööbastransport veelgi mugavamaks, andes inimestele võimaluse lihtsamini oma teekonda planeerida. Oluline komponent rongiliikluse juures on ka „pargi ja reisi“-funktsioon, mis leevendab kõvasti väljastpoolt tulijate survet liiklusele ning pakub stressivaba liikumist kesklinna suunas.

Rongipeatustel on potentsiaali saavutada kohastaatust, nii nagu see on juba Nõmme peatuses. Selleks on tulevikus peatuste lähedal tõmbepunktid, mis kutsuvad vaba aega veetma. Tagatud on ka mugav ja lihtne transpordivahendi vahetus, olgu selleks lühiajaline rendiauto või rattapark koos laenutusega. Võimalused peatustest edasi liikuda suurendavad läbikäimist peatuste vahel ja loovad tingimusi avastusteks.

Rattateed on samuti olulise tähendusega, eriti koos kasvava e-liikurite populaarsusega. Akuga liikurid võimaldavad Nõmmelt naaberlinnaosadesse saabuda tipptundidel kiiremini kui ummikutes toppava autoga. Nii luuakse uusi rattateid, mis tagaksid sujuva liikumise linnaosade vahel. Ratas ei ole mitte üksnes spordivahend, vaid reaalne ausatav transpordivahend igapäevaseks liikumiseks.

Kogukonna kaasamine linnaruumi arengusse

Nõmmekad on olnud ühed aktiivsemad linnaruumi kommenteerijad ja kaasaraäkkijad, seda eriti virtuaalses ruumis. Nõmmekate grupp Facebookis kasvab iga aastaga ning julgetakse rääkida väiksematest ja suurematest probleemidest. Selline kogukonna kaasatus on kindlasti aluseks tugeva ja ühtsema linnaruumi loomiseks. Kogukonna kaasamine võib ühtlasi ka linnaruumi protsesse aeglustada, sest otsuste tegemisel tuleb arvestada erinevate kogukondlike ootustega. Selle silla ületamise eelduseks on tihe koostöö planeerijate ja kogukonna vahel, luues dialoogi, millest sünnivad uudsed lahendused ja kõigi jaoks meeldiv keskkond. Nii on oodata tulevikus üha enam koos loodud linna loomet ning kodanike ja ametnike veel paremat omavaheolist suhtlust.

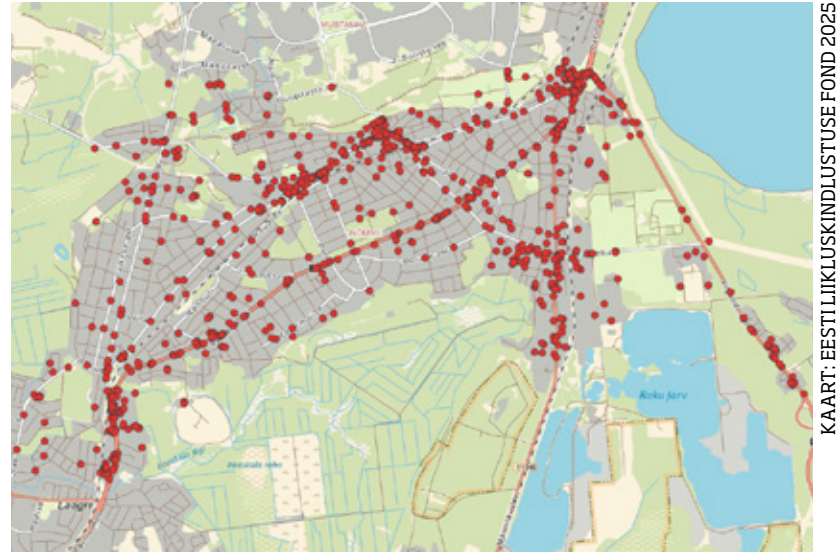
Nõmme puhul ei saa ka rääkimata jätta noortekultuurist. Noored on ühed tihedamad avaliku ruumi kasutajad ja nii on loodud ka neile mitmeid vaba aja ning sportimisvõimalusi. Noorte üks eripäradest on ka nende soov olla nähtamatud, mida võimaldavad alad, mis on maha jäetud. Mida rohkem Nõmme areneb linnaosana, seda nähtavamaks muutub avalik ruum ning peidetud paigad kaovad, mis toob omakorda kaasa muudatuse noortekultuuris ja tegevustes.

Mahajäetud alad ja grafiti on alati käsil käinud ning loonud linnaliselt anarhilise keskkonna. Nõmmelt pärit artistid tajuvad linnaruumi sageli eneseväljenduse paigana, kus oma sõnumit nähtavaks teha ja identiteeti kujundada. See hakkab üha enam vaibuma, kui linnaruumi hakatakse korrastama. Artistide panust ei tohi tähelepanuta jätta, mistõttu liigub tänavakunst üha enam tellimustöösse ja edasi kontrollitud vormis hoonete seintele.

Nõmme ei vaja järgmisel kümnendil hiiglaslikke arhitektuurilisi monumente, küll aga tarka ja tundlikku planeerimist. Nii püsib Nõmme turvalise, looduslähedase ja kogukonnakeskse linnana ka järgmisel kümnendil.

MARK ALEX ÄKKE,
Nõmme LOV praktikant

LÜHIDALT

KAART: EESTI LIIKLUSKINDLUSTUSE FOND 2025

Nõmmel toimub aastas üle 1000 liiklusjuhtumi

Eesti Liikluskindlustuse Fond avaldab aasta alguses liiklusjuhtumite statistika. Kaardil on näha Nõmmel toimunu, kus iga täpp tähistab 2025. aastal Nõmmel toimunud liiklusjuhtumit, mis registreeritud liikluskindlustuse fondis.

Kokku oli aasta jooksul 1034 juhtumit (võrdluseks, et 2024. aastal oli kokku 1163 juhtumit).

Toome välja statistika ka kuude lõikes:

- Jaanuar 113
- Veebruar 67
- Märts 95
- Aprill 94
- Mai 83
- Juuni 78

- Juuli 80
- August 74
- September 89
- Oktoober 79
- November 88
- Detsember 94

Kui enamik juhtumeid oli vaid rahalise kahjuga (eskmise rahaline kahju oli 2487 eurot), siis isikukahjuga lõppes 19 juhtumit, sealhulgas jalakäijale otsasõite oli 7 ja jalgratturile otsasõite 9.

Püüame olla liikluses ettevaatlikumad ja teistega arvestavamad. Ehk õnnestub koos viia Nõmme liiklusjuhtumite arv 2026. aastal võimalikult väikeseks ja igal juhul kolmekohaliseks.

TEATED DETAILPLANEERINGUST

Lootuse pst 64

Tallinna linnavolikogu otsustas 5. veebruaril 2026 tunnistada kehtetuks Lootuse pst 64 kinnistu detailplaneering Nõmme linnaosas.

Detailplaneering kehtestati eesmärgiga jagada Lootuse pst 64 kinnistu kaheks krundiks ning määrata ehitusõigus üksikelamu rajamiseks. Detailplaneering tunnistati kehtetuks kinnistu omaniku taotlusel, et võimaldada edaspidi kinnistule hoone kavandamine Nõmme linnaosa üldplaneeringus sätestatud tingimustel projekteerimistingimuste alusel.

Detailplaneeringu materjalidega saab tutvuda Tallinna planeeringute registris aadressil <https://tpr.tallinn.ee>

Raba tn 37

Tallinna linnavalitsus otsustas 17. veebruaril 2026 korraldusega nr 115 vastu Raba tn 37 kinnistu detailplaneeringu Nõmme linnaosas.

Planeering hõlmab 0,46 ha suurt maa-ala Nõmme linnaosas Pääsküla asumis. Planeeringuala piirneb Raba tänava, elamumaa kinnistute ja üldkasutatava maa kinnistuga. Vahe- tus läheduses asub Pääsküla jäätmejaam.

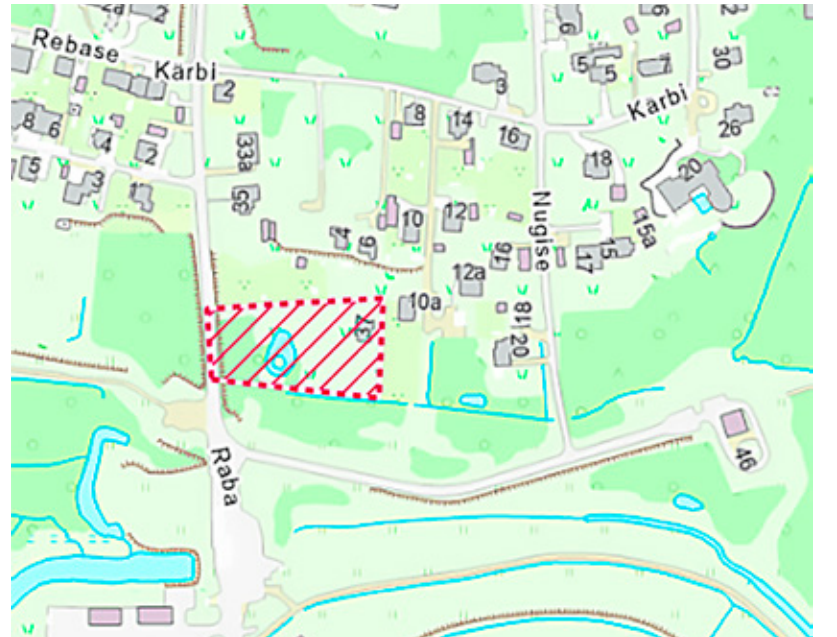
Detailplaneeringu eesmärk on moodustada Raba tn 37 kinnistust kolm elamumaa sihtotstarbega krunti ja üks transpordimaa sihtotstarbega krunt. Elamumaa kruntidele määratakse ehitusõigus kuni 2 maapealse ja 1 maa-aluse korrusega ühe üksikelamu ning kahe pereelamu (2 korterit) ehitamiseks.

Planeeringus on määratud kruntide hoonestusõigus, haljastuse minimaalne osakaal (vähemalt 50%), juurdepääsulahendus Raba tänavalt läbi planeeritava transpordimaa krundi ning parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtted. Planeeringuala lõunaosa asub Pääsküla turbamaardla alal ning ala jääb Pääsküla prügi- la sanitaarkaitsetsooni. Detailplaneeringu elluviimisel tagatakse avalikult kasutatava kraavi korrastamine kuni toimiva eelvooluni.

Detailplaneeringu avalik väljapanek korraldatakse 24.03-8.04.2026.

Detailplaneeringu materjalidega saab tutvuda Tallinna planeeringute registris <https://tpr.tallinn.ee/Detail-Planning/Details/DP045910> või paberkandjal Nõmme linnaosa valitsuse infosaalis (Valdeku 13).

Ettepanekuid ja arvamusi on võimalik esitada nomme@tallinnlv.ee.

„Mustamäe asunduse ajalugu“ - raamat ühe Nõmme piirkonna kujunemisloost

Kui 1926. aastal sai Nõmme linnaõigused, siis linnale kohaselt hoogustus asunduskülad rajamine. Selle raames hakati 1936. aastal Nõmme külje alla välja arendama Mustamäe asundust. Täna sel päeval tunneme seda ala Nõmme linnaosa Tähetorni tänava piirkonnana.

2025. aasta lõpus ilmub raamat Mustamäe asunduse ajaloo. Käsitlemist leiavad kaks ehitusbuumi. Esimene annab ülevaate 1930. aastate küla kujunemisest, talude rajamisest ja elanikest. Teine ehitusbuum oli 1950. aastatel, mil talumaad tükeldati individuaalkruntideks ning kujunes välja praegune tänavavõrk.

Raamatu koostamiseks on kasutatud arhiivimaterjale ja kohalike elanike mälestusi. Raamatu väljaandmist toetas Kultuurkapital. Lisainfo saamiseks palume võtta ühendust Mustamäe Asunduse Seltsiga aadressil mustamaeasunduseselts@gmail.com.

MARTIN NURME

LUGEJA KÜSIB

Kuhu on jäänud Nõmme lehest ristsõna?

Ristsõna ilmub Nõmme Sõnumites igakuiselt 2025. aastal. See oli üheaastane katsetus. Paraku ei kogunud ristsõna populaarsust ja ei saanud piisavalt tagasisidet, et sellega jätkata. Ristsõnade valik kauplustes on üli suur ja sealt leiab peamurdmist erinevatele tasemetele. Nõmme Sõnumite lugejaskond on aga liiga erinev, et leida kõigile sobilik ristsõna.

Kuidas olla Nõmmel nähtav?

■ **Kohaliku ettevõtja jaoks on nähtavus linnapildis oluline – olgu selleks uus kohvik, iluteenindus, remonditöökoda või hooajaline teenus. Selge ja pilkupüüdev reklaam aitab kliendil tee üles leida ning toetab ettevõtte käekäiku. Samas on oluline meeles pidada, et avalikku ruumi kujundame ühiselt ning nähtav olemine käib käsi-käes kindlate reeglitega.**

„Reklaam on valdkond, mis tekitab vastakaid tundeid. Reklaam on eluliselt oluline ettevõtetele, samas on see ka oluline sissetulekuallikas linnaosale reklaamimaksu näol. Eriti just välireklaamindus,“ sõnas ettevõtjast linnaosavanem Gerry Konnov. „Reklaami valdkond on Tallinnas väga reguleeritud. Seega kutsun kõiki üles lähemalt tutvuma reklaamitingimustega enne, kui alustatakse paigaldust, kuna valesti paigaldatud või mitte teavitatud reklaam toob lisaks reklaamimaksule kaasa ka võimalikud lisakulud reklaamiavaldaajale. Toimetame targalt,“ lisas ta.

Tallinnas kehtib põhimõte, et kõik avalikkusele suunatud reklaamid on maksustatavad – sõltumata sellest, kas need paiknevad avalikul või eraomandis oleval pinnal. Reklaamimaks on kohaliku omavalitsuse maks, mille eesmärk on korrastada linnaruumi ning tagada võrdsed tingimused kõigile ettevõtjatele ja reklaamijatele.

Mis loetakse reklaamiks?

Reklaamiks loetakse igasugune teave, pilt, tekst, sümbol või kujundus, mis on suunatud avalikkusele eesmärgiga tutvustada kaupa, teenust, ettevõtet, sündmust või ideed.

Reklaam võib olla näiteks:

- hoone seinal või katusel asuv silt, aknale või piirdeaiale paigaldatud reklaam,
- eraldi reklaamkandjal paiknev tahvel või konstruktsioon,
- vitriinireklaam, mis on nähtav avalikku ruumi,
- mobiilne reklaam (nt haagisel või muul liikuril).

Oluline on mõista, et eraomand ei vabasta maksukohustusest. Kui reklaam on nähtav avalikust ruumist ja suunatud möödujatele, on see maksustatav.

Millal tekib reklaamimaksu kohustus?

Reklaamimaksu kohustus tekib hetkest, mil reklaami hakatakse eksponeerida. Maksu peab tasuma reklaami tellija, paigaldaja või reklaamipinna valdaja – sõltuvalt sellest, kes tegelikult reklaami kasutab. Maksustamisperiood võib olla nädal, kuu, kvartal või aasta ning see valitakse esimesel taotlemisel.

Erandid ja soodustused on seaduses selgelt piiritletud ning kehtivad üksnes teatud juhtudel (näiteks heategevusliku või sotsiaalklaami puhul). Tavapärase ettevõtlusliku reklaam on üldjuhul alati maksustatav.

Enne reklaami paigaldamist tuleb veenduda, kas selleks on vaja linnapoolset kooskõlastust. Tallinnas toimub see TERA keskkonna kaudu (Tallinna välireklaami- ja teabekandjate andmekogu), mida haldab Tallinna linnaplaneerimise amet.

Loata paigaldatud reklaam võib kaasa tuua ettekirjutuse, sunniraha või reklaami eemaldamise linnaruumi järelevalve korras. Õigel ajal esi-

FOTO: NS

Teadetetahvliid asuvad Nõmmel kaheksas käidavas kohas.

tatud taotlus ja korrektselt tasutud reklaamimaks aitavad vältida vaidlusi ning toetavad korrastatud ja selget linnaruumi.

Kui soovite reklaamida üritust?

Kui korraldate Nõmmel üritust, olgu selleks kontsert, etendus, spordivõistlus, töötuba, siis selle tasuta reklaamimiseks on mitmeid võimalusi.

Näiteks ilmub Nõmme Sõnumites igakuiselt sündmuste kalender, kuhu saate oma ürituse lisada. Sellest tuleb teada anda vähemalt kaks nädalat enne lehe ilmumist eelneva kuu keskpaigas. Ruumipuudusel on toimetusel õigus teha sündmustest valik. Sama kalender on leitav ka Nõmme LOV kodulehel.

Tallinna linnal on huvi portaali huvi.tallinn.ee, kus ürituste lisamine on tasuta. Ka Harju Elu sündmuste lehele saavad kohalikud oma üritustest tasuta teada anda.

Üks võimalus linnapildis silma hakata on teadete tahvritel, mida Nõmmel on kaheksas kohas:

- Mai/Raudtee ristmikul
- Jaama tänaval polikliiniku kõrval
- Jaama 1a juures
- Pääsküla Realiseerimiskeskuse ees
- Tirdi 12 mänguväljakul
- Kraavi bussipeatuses Valdeku 118 juures
- Raku bussipeatuses Valdeku 164 juures
- Külmallika 15 spordikeskuse väravas

Palume nendele kuulutusil paigaldades kinni pidada heast tavast. Plakateid võib kinnitada klambrite või knopkadega. Reklaami paigaldamisel pidage silmas, et see ei varjaks kehtivaid reklaame. Kui näete, et plakat on riknenud või aegunud, siis palun eemaldage see tahvilt. Hiljem on seda kultuurikihti eemaldada ilma kehtivaid plakateid kahjustamata tunduvalt keerulisem.

Harjumaa kõik sündmused nüüd ühes kohas

■ **Harju Elu avas uue sündmuste kalendri, mis koondab kõik Harjumaal toimuvad üritused ühte avalikku ja lihtsalt kasutatavasse keskkonda.**

Harju Elu veebileht on uuenemas ja areneb koostööpartnerite toel keskseks digitaalseks keskkonnaks, kuhu koondub Harjumaa jaoks oluline ja ajakohane info. Siit leiab nii uudi-

sed, sündmused ja kogukondlikud lood kui ka tulevikus kriisiinfo, mis aitab inimestel oma kodukoha tege- mistega paremini kursis olla.

Selle teekonna esimese sammuna on avatud harjuelu.ee sündmuste leht – ühine ja avalik sündmuste kalender, mis koondab Harjumaal toimuvad üritused ühte kohta. Eesmärk on teha kohalik elu nähtavaks ja aidata inimestel hõlpsas-

ti leida sündmusi, mis neid päriselt kõnetavad.

Sündmuste kalendrisse on oodatud väga erinevad ettevõtmised: teatri- ja kinoetendused, kontserdid, laste- ja peresündmused, eakatele suunatud tegevused, loengud, töötoad, spordiüritused ning kogukondlikud algatused. Olgu tege- mist suure avaliku sündmuse või väiksema kohaliku kohtumisega –

iga sündmus elavdab piirkonna elu- tegevust. Kui üritus toimub Harjumaal, on selle lisamine sündmuste kalendrisse tasuta. Kui sündmused on koondatud ühele platvormile, jõuab info paremini inimesteni, kohalik elu muutub kättesaadavaks ning Harjumaa kogukonnad on omavahel rohkem ühendatud.

Lisa sündmus või vaata Harjumaa üritusi: www.harjuelu.ee/sundmused

RAUDTEED ÜLETADES

VÕTA KLAPID PEAST

www.ole.ee

LASE RONG LÄBI

© Raudteeohutus Eestis / Operation Lifesaver Estonia

Linn pakub huvi!

Anna oma üritusest siin teada – nii jõuab see tallinlasteni.

VAATA

HUVI.TALLINN.EE

Rabarübliku lasteaial täitub 40. tegevusaasta

■ **Märtsi alguses täitub Rabarübliku lasteaial 40. tegevusaasta. Väga erakordne on tõsiasi, et sellel maa-alal on lapsed toimetanud veelgi kauem.**

Siin on ajalooliselt asunud metsatukk, kuhu umbes 60 aastat tagasi rajati kohalike eestvedamisel liuväli. Korralike piirete, pinkide, valguse ja muusikaga. Tolleaegsed lapsed mäletavad neid rõõmsaid uisupoognaid väga hästi.

Selles looduskaunis kohas – kahe raba vahel – on lastel hea kasvada. Oma asukohast tingitult ei saagi siin teisiti toimetada kui läbi õuesõppe ja keskkonnakasvatuse. Oleme lasteaeda loonud väikse õppeaia koos kasvahoone, istutuskastide, viljapuude ning marjapõõsastega. Olenevalt aastaajast näeb lapsi erinevate töövahenditega: rehade, kühlvite, labidate, kärudega. Avar õueala pakub mitmekesist mängu- ja õpiruumi.

Rabarübliku lasteaeda tuntakse ka kui kabelasteaeda. Tõesti, juba 16 aastat on kaberingis treenitud laste mõtlemis- ja planeerimisoskust. Siit on sirgunud palju kabetajaid, kes laiaast maailmast medaleid koju toovad.

Aga mõttesport pole ainus, millega tegeletakse. Me armastame liikuda. Talvel käivad suuremad lapsed uisutamas, külas käib suusabuss ning juba üle 20 aasta käiakse lastega ujumistundides. Nii kui tubased tegevused võimaldavad, jätame lasteaiapäeva õues.

Peame oluliseks laste loovuse ja iseseisvuse arendamist. Selle aasta jaanuaris panime ära kõik valmis mänguasjad. Terve jaanuar möödus meisterdustuhinas: valmisid fantaasiarikkad ehitised, mille kallal noikitseti nädalaid. Kulus palju teipi, pappi, kaste, munakarpe ja liimi. Kui algselt planeerisime sellise tegevuse kestuseks ühe kuu, siis laste soovil jätkusid tegevused veel veebruariski.

Rabarübliku lasteaia avar õueala pakub mitmekesist mängu- ja õpiruumi nii talvel kui suvel.

Oleme agarad raamatukogutundides osalejad ja peame lugu väärt lastekirjandusest.

Meil on palju kandvaid traditsioone, mille hoidmine meie eesmärke täidab. Vabariigi sünnipäeva rongkäik, Eesti viktoriin, emakeelepäeva luulekohvik, lasteaia sünnipäevakarneval, lastekaitsepäeva ühine õuessöömine, jõuluajal advenditule toomine Nõmme Rahu kirikust, õueüritused lõkke ümber – mihklipäev ja talvine teejoomine, vahvad Pääsküla Pääkapikud, kes end kord aastas lastele nähtavaks muudavad jne. Kaasates peresid, osaleme laste-

aiaga Rabajooksul juba alates aastast 2015.

Lisaks osaleme ülelinnalistes ettevõtmistes: mudilaste tantsu- ja laulupidudel ning piirkondlikel mõõduvõtmistel – olgu siis tegu kabelahingu või luule lugemisega.

Meie soov on anda oma panus, et kasvaksid rõõmsad, iseseisvad ja loovad inimesed. Sellised, kelle peale võib alati kindel olla, kes kannavad südames armastust kõige elusa vastu ning peavad kalliks oma keelt ja kodumaad.

PIIA KANNUKENE
Rabarüblikute õppejuht

Meiepere lapsehoid tähistab 20. sünnipäeva nukuetendusega

■ **Kas teadsite, et Hiiu suusahüppemäe vahetus naabruses kergliiklustee ääres asub Meiepere lapsehoid? Meil on käimas juba 20. tegutsemisaasta.**

Tahame nüüd jagada sünnipäevarõõmu ja kutsume nõmmekaid, kel on kodus lasteaiavanuses 2-7aastasi lapsi, vaatama nukuetendust „Lumeeit“ ja küpsetama kakukesi 7. märtsil kell 10-13.30 aadressil Vana-Mustamäe 47. Etenduste algus on kell 10.30 ja 12.

Oma tegutsemisaja jooksul oleme olnud koostöös ligi 200 perega nii Nõmmelt kui ka kaugemalt. Meiepere nimi on nagu võti, mis avab kõrvalseisjale meie lastehoiu olemuse: sõbralik ja vastastikkult loov, loovad laste pere ja töötajate vahel. Ka meie õueala on kujundatud lapsevanemate ühistöö tulemusena. Lisaks on Meieperel veel üks oluline toetaja – see on Nõmme koos oma ainulaadse atmosfääriga ning aia tagant algava parkmetsa ja kelgumäega.

Meieperes tegutseb kaks kümnelapselist rühma 3-7aastastele lastele, kes tulevad hooldi kindla graafiku alusel 2-5 päeval nädalas. Meil on oma köök ja kokatädi, kelle käe all valmib tervislik ja maitsev toit. Oleme seadnud päevakava rütmiliseks, et aktiivne tegevus vahelduks passiivsega. Nii väldime meelte ülesti-muleerimist ja anname võimaluse kogetut n-ö seedida.

Päevadesse mahub mitmeid erinevaid juhitud tegevusi, nagu matkamine, maalimine, mesilasvahaga voolimine, meisterdamine, küpsetamine, vestlusring jm. Kõige tähtsam osa meie päevas on aga vabal mängul. Vaba mäng annab võimaluse luua mitte millestki midagi, katsetada erinevaid lahendusi. Meie mänguasjad jätavad ruumi laste fantaasiale ja võimaldavad koostöö harjutamist. Kõik see kokku loob eeldused, et iga laps leiaks endale sobiva tee oma annete nähtavale toomiseks.

Toetume oma töös waldorfpedagoogikale, mis on ammendamatu inspiratsiooniallikas. Suure inimese

armastav pilk ja toetav sõna annavad lapsele julguse ja enesekindluse, mida ta edaspidises elus vajab. Lastevahetu siirus tuleb meile meelde, mis on päriselt tähtis. Läbi sellise suhte õpime me kõik.

Oleme tänulikud kõigile, kes on 20 aasta jooksul Meieperega seotud olnud ning rõõmustame uute kohutumiste üle.

KÜLLI URB
Meiepere lapsehoiu üks loojatest ja juhataja

LÕHIDALT

Pääsküla raba taristu rekonstrueeritakse

Veebruaris sõlmis Tallinna keskkonnan- ja kommunaalamet lepingu K-Projekt AS-ga Pääsküla raba taristu rekonstrueerimise projekteerimiseks. Projek- teerimise eesmärk on olemasoleva taristu ning kraavivõrgustiku rekonst-

rueerimine, et vältida edaspidiseid üle- ujutusi suurematel teedel. Samuti pro- jekteeritakse täiesti uus laudtee lõik Nelgi tänavalt otse rabarajale. Projek- teerimislepingu maksumus on 106 000 eurot.

FOTO: JUKKO NOONI

Punaste lehekottide kampaania

Kuigi õues on hanged ja lume sulami- ne tundub kaugel, siis kevad on pea- gi käes ja sellega koos ka Nõmme kevadekuulutajad – punased leheko- tid. Möödunud aastal koguti ligikaudu 55 000 kotti. Punaste lehekottide jagamine toimub sel aastal 16. mär- sist 10. aprillini tööpäeviti Nõmme lin- naosa valitsuse infoteenindussalis (Valdeku 13) E 8.15-18, T-N 8.15-17 ja R 8.15-16 ja nädalavahetustel Valde- ku saun-sportihoonest (Valdeku 15) L-P 10-20. Iga kinnistu kohta antakse 10 lehekotti. Lehekottidele järele tul- les palume kaasa võtta isikut tõendav dokument.

Lehekotid palume hoida kuni äraveo alguseni oma kinnistul. Äravedu algab 20. aprillil ja kestab neli nädalat. Vedu alustatakse suuremate tänavate äärest ning seejärel sisekvartalitest. Ära vee- takse ainult Nõmme linnaosa valitsuse antud punast värvi kotid.

■ Kottidesse võib panna aia- ja haljas- tusjätmeid.

■ Kottidesse ei sobi: puuoksad, täna- vapühkimise jätmed, lemmikloo- made väljaheited, köögi- ja puuvilja- de koorimisjääd, tahked või vede- lad toidujätmed.

Küsimuste korral võib helistada Nõmme linnaosa valitsuse infonumbril 645 7333.

Koera jalutuskäigule võta kaasa ka kakakott

Kuigi koerte ja kasside pidamise eeski- ri sätestab § 5 järgi selged nõuded lem- mikloomaga avalikus kohas viibimi- seks, ei pea kõik loomaomanikud neist paraku kinni. Määruse kohaselt on koe- ra või kassiga avalikus kohas viibimi- ne lubatud ainult tingimusel, et oma- nik tagab looma üle pideva järelevalve ning koristab viivitamatult tema tekita- tud reostuse.

Viimastel kuudel on toimetuse- ni jõudnud mitmeid tähelepanekuid ja kaebusi elanike poolt, kelle sõnul koh- tab parkides, kõnniteedel ja haljasala- del üha sagedamini koristamata koe- ra väljaheiteid. Probleem muutub eri- ti teravaks kevadeti, kui lume sulades tuleb nähtavale talve jooksul kogune- nud reostus. Nii mõnigi haljasala mee- nutab siis pigem takistusrada kui meel- divat jalutuspaika.

Lisaks ebameeldivale vaatepildile ja lõhnale kujutab koristamata reostus ohtu ka tervisele, eriti lastele, kes män- givad murul ja liivakastide ümbruses. Samuti kahjustab see heakorda ning jätab linnaosast hooletu mulje nii elani- keke kui külalistele.

Tuletame meelde, et eeskirja nõuded ei ole pelgalt formaalsus, vaid mõeldud tagama kõigi turvalisus ja puhas elu- keskkond. Reeglite eiramine võib kaasa tuua hoiatuse või rahaträhvi.

Heakord ja turvalisus algavad iga- ühest meist. Vastutustundlik lemmik- loomapidamine näitab hoolivust nii oma looma kui ka kogukonna vastu. Kevade saabudes on eriti paslik meel- de tuletada: kui võtad koera jalutama, võta kaasa ka koristusvahendid – nii jääb meie ühine elukeskkond puhtaks ja meeldivaks kõigile.

PALJU ÕNNE!

Jaanuaris oli Männiku lasteaias pidu- päev. Ljudmila Dunajevskaja tähistas 50 tööaasta juubelit. Männiku lasteaiapere tänas teda imetlusväärse ja lojaalse töö eest. Ljudmila hoole ja armastusega on

üles kasvanud mitmed põlvkonnad. Sel- lel erilisel pidulikul päeval õnnitlesid teda kolleegid, lapsed, lapsevanemad, Tallinna haridusamet ja linnaosavanem Gerry Konnov.

Heinz Valk: Mõnikord piisab ühest lausest

■ **Heinz Valk ei vaja pikemat tutvustamist. Karikaturisti ja poliitikuna on ta jätnud sügava jälje meie lähiajalukku - nii oma terava pliatsi kui ka sõnades, mis on saatnud tervet põlvkonda. Tema 90. sünnipäeva eel käisime tal külas Raja tänava kodus.**

Ligi pool sajandit Nõmmel elanud Heinz Valk kirjeldab oma kodukohata – mida ta hellitavalt Trummikülaks kutsus – kui paika, millele kogukonnatunne annab erilise väärtuse. Esiteks on väga viisakale, seltskondlikule ja jutusoonega mehele, mida Heinz Valk kahtlemata on, eriti olulised inimsuhted. Bussipeatuses või vaikselt tänaval kohtudes on loomulik teretada võõrast nagu oma inimest, hõigata üle aia jõudu ning tunda, et aastatega on kogu asum saanud tuttavaks. Teiseks hindab ta looduse vahetut kohalolu: üle tee algav mets, loomadega kohtumised ja linnulaul loovad tunde, nagu ei elakski pealinnas, vaid rahulikus rohelises külas.

Olete suur jalutaja?

Pikka aega oli mul üks umbes kahekilomeetrine ring siinsamas Trummi asumis, kus ma iga päev kõndisin ja vahepeal mõne vastutulijaga päris pikalt aiavärras juttu ajasin. Ja nii aastast aastasse. Minu marsruut saigi osale inimestest niisuguse hellitava nime – Valgu ring. Aga nüüd on juba vist viis aastat, kui tekkisid terviseprobleemid ja ma seda ringi enam ei tee. Mu nägemine on väga vilets ja tasakaaluga on probleeme. Nii et ma pidin paratamatult ja valutava südamega sellest Valgu ringist loobuma, sest mõnda kõnniteeauku kukkuda ei ole just meeldiv. Teen nüüd ringe siin meie krundil, see on üsna suur.

Kui palju te enne siia kolimist Nõmmest teadsite?

Esimesed mälestused Nõmmest on suusatunnid. Kuigi kool oli Kevade tänaval, valiti suusatamiseks Nõmme. Millegipärast on just Trummi tänava kant see ainuke koht, mis mul meelde on jäänud. Tollal oli siin üsna hõre ja suusatamiseks kõlbulikku maad oli päris palju.

Hiljem, kui ma juba olin ERKI tudeng, käisime siin jaanituld tegemas. Ja siis sai mõned korrad käidud neidudega tantsimas Nõmme restoranis. Miks me selle valisime – jumal seda teab, lihtsalt väike restoran, ju oli siin kodusem.

Nõmme oli tuntud, ihaldatud, aga kättesaamatu koht. Ta oli mõnevõrra elitaarne, sest siia aedlinna oma maja ehitamist said endale lubada ikkagi ainult rikkad inimesed. Nii oli juba enne sõda Eesti ajal ja eks see nii jätkus ka nõukaajal. See, et kunstnike liidul niisugune võimalus avanes siia oma maja ehitada, see oli erakordne nähtus.

Valiku, kes kunstnikest siia korteri saab, tegi kunstnike liidu presiidium, kus siis iga kandidaati kaaluti ja vaagiti. Ma kirjutasin ka avalduse, kuigi mitte erilise suure lootusega, sest partei liige ma ei olnud, et tubli leninlasena korter saada. Aga õnneks siis minu plussid kaalusid nii palju,

et see õnn mulle sülle kukkus ja seda ma pean oma õnnejumalanna üheks heldemaks kingituseks.

Hea sõnaga jõuab elus kaugemale. Viisakus on kõige väärtuslikum valuuta, mille eest sa ei pea midagi maksma, aga mis sulle sisse toob.

Kas oskasite unistada, et 1988. aasta 11. septembril välja hõigatud lause «Ükskord me võidame niikuinii!» osutub põlvkondadeüleseks?

Et üks asi võib nii populaarseks muutuda, see on omaette nähtus. Eks aeg oli selline, kus kõik lootsid, et see kord me teeme ära. Keegi ei kahelnud. Võimatu oli, et me kaotame. Ja seda suurt igatsust ja unistust tuli toetada igal võimalikul viisil ja nii lihtsalt sattusin minagi sinna mängu.

Koostasid seda teksti ateljees kaks nädalat. Kirjutasin kogu aeg ringi, loobusin küll sõnadest, küll väljenditest ja otsisin midagi paremat asemele. Tegin nii, nagu oskasin ja mida hing sel hetkel tundis. Ma ei mõelnud selle peale, et siit kõnest peaks midagi nüüd niimoodi rahvale südamesse minema. See kõne on mulle minu elutöö üks meeldivamaid tegusid, millega võib rahul olla.

Millal viimati seda legendaarset lauset kordasite?

Hiljaaegu helistas üks tuttav ajalooõpetaja ja palus mul telefoni kōva selge häälega selle lause öelda, et õpilased oma kõrvaga ja ehtsas esituses „Ükskord me võidame niikuinii“ kuuleksid. Õpilased jäid asjaga rahule.

Kas Eesti Vabariik näeb välja selline, nagu ette kujutasite?

Tollal me nii kaugele tulevikku ei julgenud vaadata, sest tähtis oli see, et saame hetkel need asjad ära tehtud, mis olid vajalikud ja millest sõltus edasine käekäik.

Me tegime seda tööd, mis oli vaja teha ja mis ei olnud sageli sugugi kerge, ja vaistlikult valisime tee, mis meid sihile viis. Ja muidugi saatus aitab meid ka, sest kui poleks seda lõrri läinud riigipöördekatset 1991. aastal Moskvas olnud, siis me poleks nii kiiresti ka iseseisvust taastanud.

Milline see Eesti riik tuleb või milliseks me ta kujundame, nii kaugele mõtted ei ulatunud. Sest ega meil ei olnud ju ka kogemusi ega teadmisi, mismoodi muu maailm elab ja mismoodi riigi valitsemine käib. Me olime kõik iseõppijad, õppisime riigi tegemist ja siis riigi valitsemist. Nii et mõnigi asi läks untsu, aga noh, tähtis on, et see kõige tähtsam sai tehtud.

Kuidas olete rahul praegu riigi valitsemisega?

See, mis praegu toimub, on jälle iseasi. Vahetevahel on piinlik, et Riigikogu nii jaburaid asju menetleb, millel mingit vajadust ei ole ja mida puhutakse asjatult suureks. Ja kõik need umbusaldushääletused, mis lihtsalt aega raiskavad.

Põlvkonnad on erinevad, inimeste aated on erinevad ja kõige kurvem on see, kui üldse aateid polegi. Kui mängitakse lolli, et palgal olla, ja niisugused asjad nagu aated on tüütud ja segavad nähtused, mis ei lase oma tahtmise järgi toimida.

FOTO: MERIT LEHTSALU

NÕMMEKAS

HEINZ VALK
Elab „Trummikülas“ 1979. aastast.

Kolm asja, mis Nõmmel meeldib

- Inimsuhted
- Loodus
- Nõmme turg

Üks asi, mis Nõmmel ei meeldi

Lõpmata häda on katkiste kõnniteedega. Neid lapitakse, aga nad on mõne aja pärast uuesti auklikud.

Kellest võiks saada järgmine Eesti president?

See on üks väga keeruline probleem, sest eeskujuks on Lennart Meri oma karismaga, oma vaimukusega, oma tohutu lugemusega, mõtlemisega ja kõigega. Ta oli nagu liiga suur meie väikese Eesti jaoks. Niisugust isiksust, kes võis koputada iga Euroopa peaministri või presidendi uksele ja keda võeti vastu kui head sõpra ja tarka inimest, niisuguseid sünnib harva. Lennarti võimsus ei lase teisi erapooletult hinnata, vaid ikka kipud Lennartiga võrdlema.

Mida arvate välispoliitikast?

Oh jumal! See on niisugune puder, et siin mõistusega ei suuda aimata, miks nii lolle asju tehakse ja kellele see vajalik on.

Seda sõda poleks olnud, kui ei oleks üht meditsiinilise probleemiga tegelast, kes usub, et tema on jumalast saadetud inimene, kes peab Vene riigi tohutule õitsengule viima. Nii sugune inimene, kui ta käes on suur võim, võib pöörata kogu maailma senise eksistentsi pea peale. Ja ma ei tea, millega kõik see jama lõpeb, sest isand Trump sekundeerib Putinile oma arulagedate ideedega ja tüli norimisega ja juba ka vallutusi haga.

Kui üks niisugune poolhull maailma sünnib, on juba suur õnnetus. Ja kui neid on mitu, nagu olid enne 39. aastat Hitler ja Stalin, siis on õhus niisuguse õuduse kordumine.

Kas maailma juhtidel ei ole nii palju mehemeelt, et asjad panna käima täie rauaga ja teadmisega, et kui kaotab Ukraina, siis see on lõpp ka Euroopa Liidule ja NATO-le? Aga Euroopa vägevad ei käitu meestena, pigem tuletavad meelde mingit memmede härmalõnga seltsi. Mehelikkus ja sellega kaasnevad nõuded on Euroopast

kadunud. Tuleks panna oma ressursid täie jõuga mängu, siis me suudaksime selle hullumeelsuse peatada. Kõik need väiksed lohutused, millega püütakse meie tuju üleval hoida ja loota ikka paremale tulemusele, nendega ei võida.

Nõmme Majas on näitus teie karikatuuridest ja šaržidest, mis valmisid 1960-90. Teie karikatuurid olid vägagi nõukogude võimu pilavad. Kas on mõni karikatuur, mida pole tsensuuri tõttu avaldatud?

Näiteks see karikatuur, kus inimese suu kinni õmmeldakse sõnaga 'vabadus', sai ilmuda alles siis, kui meil oli jalg ukse vahel ja tsensuuri kui sellist enam ei eksisteerinudki. Teine karikatuur, kus tanki all olev mees kirjutab 'tere tulemast' tankiküljele, seda julges avaldada Eestis ainult Teleleht – nii kummaline, kui see pole. Kõik teised üritajad põrkusid tsensuuri seina vastu.

Need on kaks võib-olla kõige meeldejäävamat, aga neid, mis tsensuuri läbi ei murdnud, on palju. Ja mul pole endal enam meeleski, sest lõpuks muutus see juba niisuguseks jonni ajamiseks. Tegin oma arust küll süütu pildi, aga igalt poolt nad leidsid midagi nõukogudevastast.

Tsensuuri pärast on minu personaalnäitus suure käraga kinni pandud ja minu karikatuurikogumikust 40 tööd välja võetud. See oli ikka sihilik eesmärk mind väntsutada nii palju, et ma loobuksin. Ja nad saidki oma tahtmise, 70-ndate aastate lõpupoole ma olingi sunnitud oma kunstilaadi muutma ja siirdusin šarži juurde.

Ja ometigi saite 1979. aastal Eesti NSV teenelise kunstniku aunimetuse.

Teenelise kunstniku aunimetuse andmise esmapõhjuseks oli kunstnike liidu ja kunstifondi juhtkonna liberaalsus. Kolm aastat varem minu skandaalse näituse klaarimisel tuli kunstnike liidu esimehel Ilmar Tornil ja kunstifondi direktoril Andres Kompusel mind kaitstes veta mitmeid päevi kompartei keskkomitee nn kohvilauas, mille tulemusena pääsesingi raskeimast karistusest.

Selline tegu oli omalaadne auasi ja kasvatas kunstirahva seas nii mi-

nu kaitsjate kui ka minu mainet. Aunimetuse andmisel tehti sellest veelkordne ninanips võimudele ja kunstnike liidu liberaalsuse kinnitus. Ja teiseks minu pärjamise põhjuseks oli minu loomumane seltskondlikkus ja suhtlusvõime, mis tegi minust omainimese kõigis seltskondades.

Aga hilisemad tööd?

Tegin natukene karikatuure vabariigi taastamise algusaastatel. Aga siis oli nagu isu kadunud, sest seda vaenlast (lausa niimoodi võib seda nimetada) polnud, keda oli nauding torkida – leida võimalus talle mingisugune mats anda, millest rahvas aru saab, aga tsensuur või partei keskkomitee ei taipu. See on imelik paradoksaalne nähtus, et kui on väga vilets ja närune elu ja tingimused, siis tulevad naljad paremini välja. Sellel, et hakkaksin torkima oma poisse, ei näinud mõtet.

Praegu ma oma nägemise tõttu ei ole suuteline kriipsujukut ka korralikult paberile vormistama. Minu viimane joonistus on Neeme Järvist, mis ilmus tema raamatu kaanepildina. („Dirigent. Muusika tahutud Neeme Järvi“ ilmus 2025.)

Teie jaoks on väga tähtsal kohal pere – abikaasa, lapsed ja lapselapsed (kolm tütar ja 11 lapselast). 2009. aastal valiti teid aasta isaks. Kuidas õnnestub kunstniku ja poliitiku karjääri kõrvale pereelu mahutada?

See peab iseenesest tulema, peret on meie suguseltsis väga kõrgelt hinnatud. Perekont oli midagi kõige kõrgemat ja kõige tähtsat. Ja nii kestis see kaua aega. Alles nüüd uue iseseisvuse ajal olen tähele pannud, et need kunagised tähtsaks peetud sidemed hakkavad vaikselt ära kaduma. Lähimaid sugulasi peetakse meeles jõulukaardiga või sünnipäevatervitusega telefoni teel, aga juba kaugemad, paar põlvkonda edasi, need on juba võõraks jäänud.

Väga võimalik, et varem oli perekonna kooshoidmine ja sellest lugupidamine mingi kindel tugi minu elus. Okupatsiooniajal oli ju hirmus tähtis, kui said olla omade keskel, kus sa võisid vabalt ennast väljendada ja laulda, mida tahad. Nüüd, kus see vajadus on ära kadunud, hakkavad ka need suguseltsisidemed

omandama kolmanda-neljanda jär-
gu tähtsust.

Sellest on muidugi kahju, aga ega
kätt ette ei saa panna. Iga ajastu loob
omad ideaalid ja süsteemi, mis on
inimkooslusele väga vajalik ja lausa
paratamatu.

Mis on teie arvates isa kõige tähtsam roll?

Isa roll perekonnas on olla ankruks.
Isa ei tohi olla diktaator, vaid kindlas-
ti sõbralikult kohtlev. Pean tunnis-
tama, et peale mõne üksiku pisike-
se nagina, mis aeg-ajalt perekonnas
võib ikka juhtuda, pole ma oma lapsi
ega lapselapsi käratamisega või pea-
lepõrutamisega nuhelnud, vaid kui
on midagi vaja korrigeerida, siis teen
seda kõrvaltee kaudu. See nõuab
kannatlikkust ja eelkõige heatahtlik-
kust.

Suhted perekonnas omandavad
aja jooksul niisuguse vormi, et taiba-
takse ilma sõnadeta. Kui ma ei suhtle
või välja ei tee, siis see on vihje, et mi-
dagi ei klapi. Ja siis on kõige parem,
kui asjaosaline ise avastab, mis minu
tõrkuse on põhjustanud.

Kui on vaja kiita, siis ma seda teen
otse, sest isa kiitus on oluline laste ja
lastelaste juures.

Olete Marikaga 45 aastat abi- elus. Mis on sellise pika kooselu retsept?

Sellele võib veel lisada viis aastat,
sest kui mina olin noormehe eas,
siis kehtis normatiiv, et abielluda
kavatses paar pidi enne mitu aastat
kurameerima, et korralikult oma
kaaslane saaks koheldud, et mõis-
taksid teda ja tema sind ja et olek-
sid niisugused omadused, mis selle
perekonna sidet ja tugevust garan-
teeriksid.

Mina olin lesk, Marika noor ja al-
les oma elu alustav daam. Leidsime
kiiresti ühised vaated, olgu need
kunstinäitused, teatrietendused,
kontserdid või kirjatööd. Maitseed
langesid ka päris suures osas kenas-
ti kokku.

Aga paratamatult oli üks prob-
leem meie kahe vahel: minu lapsed.
Minu jaoks oli esmatähtis, kuidas
nad hakkavad üksteisesse suhtuma.
Mul on siiaaani hästi meeles, et kui
me kõik koos KuKus käisime lõunat
sõomas ja sealt tagasi tulime, siis vä-
lisukse ees väiksem tütar Madli võt-
tis Marikal käest kinni. Usalduslikult,
nagu oma emal või väga heal sõbral,
ja Marika vastas samaga. Sellega oli
suur mure südame pealt murtud.

Elu on omaette kunst ja abielu on
veel eriti. Seal õpitakse olema teise
inimesega, mis sageli ei ole lihtne,
aga millega saab hakkama, kui ini-
mene ise tahab.

Te olete tuntud ka vanavara ko- gjana. Millest kollektsioon al- guse sai?

Ma olen püüdnud idealiseerida Ees-
ti taurahva elu. Taluelu idüll – see
on mulle ikka sügavalt omaks saa-
nud.

Vanavara kogumisest võib pike-
malt lugeda minu raamatust „Oli
sul asja ka?“. See oli küsimus, mida
mulle esitati taludes, kus ma käisin,
kui olin seal muud lorajuttu ajanud,
et pererahva südamed enda poole
võita.

Mu esimene abikaasa oli hiidlane
ja me suvitasime tema vanaisa talus.
See oli tõeliselt arhailine kõiges – nii
oma esememaailmas kui ka tegemis-

tes ja traditsioonides, kõiges, mis sel-
le võlu ühtseks muutis. Leidsin seal
mõned esemed, mis mind hirmsas-
ti köitsid. Need olid võrgukäbad, mis
on eelkõige saartele omased, ja mul
tekis mõte, et ma hakkan neid ko-
guma. Alguses kogusingi ainult neid
võrguujukeid, mille sisse olid lõiga-
tud peremärgid, aastaarvud ja igasu-
gused muud andmed.

Aga käies ringi taludes, panin tä-
hele, et vanades aitades on ka palju
teisi väga atraktiivseid esemeid. Ja
siis hakkasingi muidki asju koguma.
Süües kasvab isu ja nii see läks. Sõit-
sime jalgratastega Hiiumaal taludes-
se ja küsisime, kas neil on ehk mõ-
ningaid niisuguseid vanu asju, mi-
da nad raatsiksid ära anda. Kui 1978.
aastal sain kunstinike liidult autoos-
tuloa ja soetasin helekollase Žiguli,
siis see asi avarus, sest ma sain au-
toga ära tuua ka juba raskemaid ja
suuremaid esemeid. Ja nii see läks
ikka edasi ja edasi.

Marika vanematel oli suvitustalu
Läänemaal, mis on samuti rikas rah-
vakunsti poolest. Ja siis me vaheldu-
misi olime kuu aega Hiiumaal ja kuu
aega Läänemaal. Neid esemeid hak-
kas tulema nii palju, et kõik ei mah-
tunud ära.

Siis tekkis arusaam, et seda on
ühele perele natuke liiga palju ja and-
sime osa Eesti Rahva Muuseumile.

Kui Hiiumaa muuseumi vara-
hoidja kuulis, et mina kingin Hiiu-
maa asju ERM-ile, siis ta solvus hirm-
sasti ja siis ma hakkasin ka Hiiumaa
muuseumile asju koguma. Samuti
kinkisin asju Hanila külamuuseumi-
le Läänemaal. Sinna sai isegi viidud
ühest puutüvest välja uuristatud vä-
ga vana paat, mille ma imekombel
ühe tühja talu rehealuse lakast leid-
sin.

Nii et kõike seda ajapikku tuli ja
tuli, ja andsin ja andsin, ja ükskord
sai sellest kogumise tööst endast isu
täis.

Eesti Vabariigi ajal loodi antiigi-
poed, etnograafiline vanavara muu-
tus äriobjektiks ja asju enam hea ju-
tu peale niisama ei antud. Ja kui asja-
de eest tuli maksta, siis lõppes ka mi-
nu muuseumidele kinkimine. Ja ühe
suure osa esemetest kinkisin tütre
perele.

Aga see oli mulle tohutu nauding.
Kõige olulisem, et mu hing sai sõo-
detud. Ma ei kulutanud oma aega ja
raha tühja-tähja peale, vaid need ese-
med elavad, ma loodan et sajandeid
kui mitte kauem mitmetes muuseu-
mides.

Millega te oma aega praegu si- sustate?

Kõige rohkem kulutan aega mõtle-
misele. Arutan omas mõttes igasu-
guseid asju, mis praegu toimuvad,
ja analüüsin ka seda, millega mina
olen hakkama saanud. Võiks ju kir-
jutada midagi, võimalusi siin kupli
all veel on, aga kirjutamine on mi-
nu jaoks vaevuline töö.

Nagu targad mehed on ütelnud, et
vanemad inimesed armastavad jaga-
da häid nõuandeid, kuna halba ees-
kuju nad ei suuda enam pakkuda. Ei
kõnnita kogu aeg siledal kõnniteel,
vaid on ikka üsna Nõmme kõnnitee-
de moodi see tee, mida käiakse.

KÜLLI VÄRNIK

Täispikka intervjuud Heinz Valguga saab
lugeda [www.tallinn.ee/et/nomme/persooni-
lood](http://www.tallinn.ee/et/nomme/persooni-
lood)

Mida mina saan teha, et Nõmme Sõnumid jõuaksid alati minu postkasti?

■ Nõmme Sõnumid ilmub iga kuu esimesel nädalal ja jõuab otsepostitusega kõikidesse Nõmme postkastidesse.

Et post jõuaks õigeaegselt kohale,
peab postkast olema kergesti lei-
tav, aadressiga märgistatud ja pos-
tikullerile ligipääsetav. Panime
koos Omnivaga kirja peamise, mi-
da iga inimene saab ise teha, et te-
ma post jõuaks kenasti kohale.

1. Kontrolli, kas postikuller pää- seb postkastini

Kui postikuller ei pääse postkasti-
ni lume, jää või näiteks täispargitud
tänavääre tõttu, võib post hilineda
või jääda kohale toimetamata. Hoia
ligipääs oma postkastini alati vaba
ja liikumiseks ohutu – ka siis, kui
pere on ise ajutiselt eemal.

Postkast peab olema paigaldatud
nii, et sellele pääseb ligi ilma terri-
tooriumile sisenemata. Kui postkast
on siiski seepool aeda, siis mõtle lä-
bi, kas ka lühemat kasvu postikul-
ler ulatab üle aia postkasti teeninda-
ma. Kui aial on silt „Kuri koer“, siis
vaata, et postkast oleks kindlasti väl-
jaspool aeda ja koer ei ulatuks posti-
kullerini.

2. Kontrolli, kas postkast on ker- gesti leitav ja aadressiga märgis- tatud

18. märtsil toimub ohuteavituse test

■ Eestis on viimase nelja aas- taga arendatud välja riiklik ohuteavituse süsteem EE- ALARM, mille kaudu saade- takse elanikkonnale ohu korral kiireid ja vahetuid tea- vitusi. Selleks, et süsteem toimiks veatult ning võimali- kud kitsaskohad tuleks välja õigel ajal, korraldatakse re- gulaarseid teste.

Järgmine ohuteavitussüsteemi test
toimub 18. märtsil 2026. Kui ühelt
poolt on tegemist süsteemi töö-
kindluse kontrollimisega, siis teis-
alt on see elanikkonnale suurepä-
rane võimalus läbi mõelda, kuidas
ohuolukorras päriselt tegutseda.

Mida teha, kui saad ohuteavitu- se?

Ohuteavitus võib inimesteni jõu-
da mitme erineva kanali kaudu:
SMS-teavitusena, teavitusena Eesti
äpis või „Ole valmis!“ äpis, ERR-i ri-
batekstina või suuremates asulates
ja nende lähiümbruses ka sireeni-
võrgustiku abil.

Ohuteavitust edastav sõnum on
alati lühike ja selge: see annab tea-

LISAINFO

Kui sinu postkasti ei jõua Nõmme
Sõnumid, anna sellest teada, helis-
tades tööajal 645 7333 või 645 7344
või täites ankeedi, mille leiad Nõm-
me LOV kodulehel. Kui teatud sellest
nädala jooksul alates lehe ilmumis-
järgsest teisipäevast, siis toimetatak-
se sulle leht järelkandega postkasti.

Lehed on võtmiseks saadaval ka
Nõmme Maja infosaalis, Nõmme kul-
tuurikeskuses, Nõmme turu pea-
hoones, Valdeku saun-spordihoones,
Nõmme ujulas ning Nõmme, Pääs-
küla ja Männiku raamatukogudes.

Kas postikuller leiab postkasti
üles? Mõnikord kasutavad ini-
mesed postkastidena enam kui

18. märtsil toimub ohuteavituse test

da, mis on juhtunud, ning kuidas
ohuolukorras käituda. Need juhised
on abiks, et ohuolukorras võimali-
kult valutult hakkama saada. See-
pärast on oluline sõnum alati tähe-
lepanelikult läbi lugeda. Kui sõnu-
mis leiduvast infost tundub väheks
jäävat, saab kriisiolukorras lisain-
fot veebilehtedelt kriis.ee ja oleval-
mis.ee ning riigiinfotelefonilt 1247.
Meeles tasub pidada, et usaldada tu-
leb ainult ametlikke infoallikaid.

Sireen tähendab alati ja ainult
üht: varju kohe lähimasse siseruumi!

Ohuolukorras loeb sõna otseses
mõttes iga sekund ja seetõttu on
oluline, et inimesed teaksid, kuidas
ohu puhul tegutseda. Kui teiste ohu-
teavituse kanalite kaudu saad teada,
missuguse ohuga on tegemist ning
kuidas edasi toimida, siis sireenihe-
li sellist infot edasi ei anna.

Kui riik sireenid käivitab, tähen-
dab see absoluutselt alati vajadust
varjuda viivitamatult lähimasse si-
seruumi. Meeles tasub pidada, et pa-
rim varjumiskoht on tavaliselt seal,
kus parajasti oled. Kui oled hoones,
siis jää sinna. Plahvatusohu eest lii-
gu madalamatele korrustele, aken-
deta ning tugevdatud seintega ruu-

loomingulisi lahendusi. Teinekord
on ühe ja sama aia küljes nii uus
kui ka vana postkast. Vahel kasu-
tab ühte postkasti mitu perekon-
da (nt paarismajade puhul), kuid
postkastil sellekohane teave puu-
dub.

Tea, et postkast peab olema sel-
gesti tuvastatav ja postkastile peab
olema märgitud selle postkasti aad-
ress või aadressid – nimedest ei pii-
sa, sest post on aadressipõhine. Vaa-
ta, et sinu kodul oleks üks konkreet-
ne postkast, millele on selgelt mär-
gitud aadress.

3. Tühjenda postkasti regulaar- selt

Kui postkasti ei tühjendata, ei ma-
hu uued saadetised sisse. Postisea-
duse järgi ei tohi postikuller panna
uut posti juba täis postkasti. Samu-
ti võivad saadetised üsna täis post-
kasti panemisel kortsuda. Kontrolli
ja tühjenda oma postkasti regulaar-
selt.

4. Kontrolli, kas postkast on terve

Kui postkasti uks ei sulgu, postkas-
til puudub põhi või kaas, siis riku-
vad lumi ja vesi saadetised.

Heas korras, selgesti märgis-
tatud ja ligipääsetavasse postkas-
ti jõuavad ka Nõmme Sõnumid
kindlasti õigel ajal kohale!

18. märtsil toimub ohuteavituse test

mi, soovitavalt keldrisse. Kindlas-
ti hoia akendest eemale. Kindel on
varjuda ruumi, kus sinu ja õue va-
hele jääb kaks seina (näit vannitu-
ba). Pea meeles, et iga takistus sinu
ja ohu vahel võib päästa rasketest vi-
gastustest või surmast.

Päästeameti uuringutest selgub,
et olukorras, kus inimene on kodus
ja saab ohuteavituse korraldusega
varjuda, otsib oma kodus sealt lah-
kumata ohutuma paiga 68% inimes-
test, mis on ka õige käitumine. Aga
pea viiendik inimestest otsustaks
oma kodust lahkuda, seades nii oh-
tu oma elu.

Need arvud näitavad, et arvesta-
tava hulga inimestest tuleb nen-
de juhustega veel jõuda. Üleriigiline
ohuteavituse test on selleks hea või-
malus ning annab igatüüpi põhju-
se ka isiklik kriisiplaan läbi mõelda.
Kriise ei tasu karta, kuid kriisideks
tuleb valmis olla.

Lisaks märtsikuisele testimise-
le kontrollitakse üleriigilise ohutea-
vituse toimimist tänava veel ka 10.
juunil ja 14. oktoobril.

DIANA SAMALEA,

Päästeameti ohuteavituse
nõunik-projektijuht

OHUTEAVITUSE TEST

18.03.2026

Kolmapäeval, 18. märtsil ajavahemikus kell 15.00–15.10 toimub
ohuteavituse süsteemi EE-ALARM test. Ohtu ei ole!

Suuremates linnades käivituvad sireenid

Saabuvad testsõnumid Eesti äppi ning “Ole valmis!” äppi

Ribatektid ERRI kanalites

Enne testi saadetakse meeldetuletus SMSiga

Loe lähemalt:
WWW.OLEVALMIS.EE

Riigiinfo telefon
1247

PÄÄSTEAMET

Underi ja Tuglase muuseum 50

■ **2. märtsil, Friedebert Tuglase 140. sünniaastapäeval, peab juubelit ka kirjaniku koduks olnud muuseum. Väikese Illimari tänaval asuva maja lugu on põnev.**

1971. aasta suvel nimetati Rahu-mäel üks tänav ümber: 1929. aastal nime saanud Veere tänav muutus Väikese Illimari tänavaks. Sellise nimega poisike on peategelane Friedebert Tuglase samanimelises romaanis ning tänavale antigi uus nimi kirjaniku mälestuseks – 1945. aastast sealsamas suure aiaga heledas funkajas elanud kirjanik oli surnud mõni kuu varem, 15. aprillil.

Kirjanike kodust muuseumiks
Tasapisi hakkas toimuma teinegi muutus. Tuglas tegi oma testamendi teaduste akadeemiale lootuses, et majja, mille õieti olid 1930. aastatel ehitatud endale koduks tema sõbrad kirjanikud Marie Under ja Artur Adson, rajatakse üks üpris eripärane muuseum. Selline, kus peale uudistamise saab ka uurimistööd teha,

tutvuda lähemalt raamatute, kunstiteoste ja käsikirjadega, mis kogutud vähem kui saja aastaga, ent nii mõnigi pärit palju pikema ajatagant. Näiteks pärineb kõige vanem raamat Tuglase raamatukogus aastast 1729.

Majamuuseumi asutamise otsus tehti 1971. aastal. Hoone ehitati kaks korda suuremaks, kohendatud eluruumidele lisati saal ja uurijatele mõeldud lugemisruum. Muuseum aadressil Väikese Illimari 12 avati 1976. aasta 2. märtsil, Tuglase 90. sünniaastapäeval. Rootsi läinud pagulasi Underit ja Adsonit ei tohtinud nõukogude võimu ajal otseselt muuseumiga seostada, aga vabariigi taas sündides asutati peagi Eesti Teaduste Akadeemia juurde Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus ning ka muuseumimaja esimesed kodulised sai avalikult au sisse tõsta. 2026. aastast kannab keskus Underi ja Tuglase Kirjandusinstituudi nime.

Marie Underi ja Artur Adsoni kodu
Muuseum avab 20. sajandi Eesti elu ja kultuuri väga mitmest aspektist.

Friedebert ja Elo Tuglas oma koduaias.

Muuseumi raamatukogus on 15 000 trükist.

Tuumaks on üks Nõmme kodu. Nimelt oli Underi-Adsoni pere Rahumäe elamist planeerinud nii, et kodakondseil oleks seal hea ning arhitekt Edgar Johan Kuusikuga räägiti plaanid ka läbi. Maja osteti laenuga ning see ei olnud pereliikmete arvu arvestades suur. Ent Underil on küllap esimest korda elus olnud oma tuba, kus kirjutada – sügavsiniste seinte ja päraistõunapäikesesse avaneva rõduga.

Selle aja Nõmmele iseloomulikult ümbritses maja kahest küljest lai paekivist terrass. Tasapisi hakati noorte mändide vahel harima iluaeda, Adson istutas sinna ka tamme ning Underil oli punaste õitega õunapuu. Sõja-aastail kasvatati lilled, viljapuude ja marjapõõsaste vahel ka kartulit. Täismõodus keldrit kasutati Tallinna pommitamise ajal koos sõpradega varjendina. See oli kodu, kus elades Marie Under on saanud avaldada kõrgelt tunnustatuna oma küpsset luuleloomingut, millest kõige märgilisem on küllap sõjaaastatesse jäänud „Jõulutervitus 1941“.

Friedebert ja Elo Tuglase kodu
1944. aasta septembris said perekonnast pagulased Rootsis, ent nii Under kui ka Adson olid luules ja mälestuskildudes Vabaduse puistee ja Veere tänava nurgal asunud koju ikka tagasi igatsenud. Majast sai aga peavari Tuglastele, kelle kodu

Tartus oli sõja lõpul maha põlenud. Underi sinisest toast kujunes Tuglase kabinet, kus seinad kattusid tiheidalt raamaturiulitega. 1950. aastal langes Tuglas võimude silmis põlu alla ning pea pool kümnendit polnud kirjanikku justkui olemas. Maja jutustab seega ka küüditamiste, enese varjamise, aga ka 1960. aastail taas veidigi õilmitseda võinud kultuurielu lugu.

Aed võimendab maja lugu omal moel. Põlu all olles ja harjumuspärasest tegevusest ära lõigatuina tegelesid Tuglased aiandusega ning taas tunnustatud kirjanikuna saadi abi teaduste akadeemia aiandist. Siis rajatud kiviktaimlad ning paekivirajad kuulunuksid ka 1930. aastate aia kontseptsiooni juurde. Lisaks kasvas Elo Tuglas igat värvi ja moodi roose, põõsaid oli sadakond. Väike tarbeaed oli tal ka – vähemalt maa-sikapeenrad. Tuglas armastas tuld teha ning mõni naaber on meelde tuletanud kevadisi rooside talviseks katmiseks kasutatud okste põletamisi.

Muuseumi rajamisega tehti aeda pisut ümber, aga põhijooned on siiani nüüd pigem ökoaiaprindi järgival rohealal hästi aimatavad. Nii et kui arhiivraamatukogu ja kunstinäitus külastatud või majatuur tehtud, seavad külastajad enamasti sammud aeda, kust leiab lisaks Tuglasele ka Johan Liivi mälestusmärgi. Kui Tuglase monument on raiutud pärast tema

surma, siis Alatskivi marmorist Liivi, mille autor on Anton Starkopf, laskis Tuglas püstitada oma kulu ja kirjadega, plaanides alguses teisigi ausambaid eesti kirjanikele. Need jäid unistuseks.

Tulge külla!
Külastaja saab tutvuda kirjanike koduga, kus lisaks ise kirjutamisele loeti väga palju. Tuglase raamatukogu suurus on u 15 000 trükist, ent lisaks saab uudistada kõnekat fragmenti Marie Underi ja Artur Adsoni Rootsi-aegsest raamatukogust. Lisaks hoiame suurt fotokogu ning arvukalt käsikirju.

Muuseumile on annetatud kaks Välis-Eesti kunsti- ja kultuurikogu, millest ühe omanik Paul Reets oli samuti Nõmme juurtega. Et kirjanikud seltsisid palju kunstnikega, saab nautida nii püsiekspositsiooni kui ka ajutisi näitusi maja suurest kunstikogust. Ka tänapäeva kunstnikud on näitusevõimalusi hästi ära kasutanud. Muuseum püüab järgida Friedebert Tuglase soovi, et nii arhiividesse sukelatud tõsiteadlane kui ka särav silmne uudistaja tunneksid end nõnda, nagu oleksid külalised ühes vaimu- ja meele maailmas, kust pere- mees on hetkeks Nõmme mändide alla jalutama läinud.

Külastusinfo www.institiit.ee/muuseum/

ELLE-MARI TALIVEE

LISAINFO

Friedebert Tuglas 140

1886. aastal, uue kalendri järgi 2. märtsil Ahjal sündinud Tuglas on kirjutanud end alatiseks eesti kirjandusluku oma novellidega, mis on saanud ka lavastusteks ja filmideks. Romaani heledapäisest iseäraliku nimega poisist Illimarist ollakse lugenud vähem, ent see võiks pakkuda palju neile, kes on piisavalt vanad, et lapsepõlve taga igatseda, lisaväärtust loovad imelised Lõuna-Eesti olustikujeldused. Rahutu hingega inimesed võiksid lugeda tema noorusmälestusi.

1905. aasta revolutsiooni aktiivselt osalenud kahekümnene noor sotsiaaldemokraat pidi Eestist põgenema ning elas 11 aastat paguluses, rännates läbi enamiku Euroopast. Talvekoduks oli tavaliselt Pariis, suvekoduks Soome Ahvenamaast Karjalani. Ent igal aastal käis ta valepassiga korra ka kodus Tartus

- vanematel külas ja poolsalaja kohalike kultuurisündmusi väisamas; näiteks oli ta incognito kohal Tallinnaski Estonia teatri avamisel 1913. aastal.

Elatist pakkus kirjanduskriitika. Tuglas on iseõppinud kirjandusteadlane, kelle säravaid käsitlusi saab kahtluseta viidata ka täna. Ta oli kirjanduselu oluline alusepanija ja ülesehitaja. Viimase lihv on Tuglas oma loomingule ja kirjandusuurimustele andnud just Rahumäel sinises toas kirjutuslaua taga istudes. Teine kingitus tema testamendis oli aga novelliauhind, mida on 1971. aastast katkematult kahele möödunud aasta parimale autorile Tuglase sünnipäeval üle antud – sedagi enamasti Väikese Illimari tänaval. Muide, kirjutuslaud kuulus varem Artur Adsonile. Nõukogude võim müüs Underi pere mööbli maha, ent Tuglastel õnnestus mõned esemed endale osta.

Elo Tuglas 130

Nõmme-perioodi on jäädvustanud oma „Elukirja“ nime all välja antud päevikuse tema abikaasa Elo Tuglas (28.01.1896 - 11.07.1970), kel oli sel aastal samuti ümmargune tähtpäev. Mõndagi on teravkeelne autor kirjutanud ridade vahele, nii et lugeda tuleb üpris tähelepanelikult. Ent muuhulgas on ülles tähendatud Nõmme liivasel pinnasel taimi kasvatava aedniku mured ja rõõmud, kasvõi kastmisvee nappus.

Pikk vilajas heledapäine Elo oli kartmatu naine. 1945. aastal Nõmmele kolunud, sõitis ta Venemaale Kirovi oblastisse ja tõi sealt asumiselt ära õetütred Elo-Anna, keda kutsuti Mallaks. Tütarlaps elas nende juures poolillegaalselt kolm aastat, käis koolis ning jõudis astuda kõrgkooli. 1949. aastal hakati teda taga otsima ning ta jõudis ise tagasi sõita, Tuglas-

te kodu tabasid aga õised läbiotsimised. Malla ema Selma Kurvits hukkus asumisel, Nõmmel Tuglase elutoas aga rippus alati seinal tema suur portree, ühtaegu mälestus ja süüdistus – see oli ka siis seal, kui Nõukogude kirjandusfunktsionäärid Tuglast külastasid. Malla päris-kodu oli olnud siinsamas Nõmmel ning seal on Tuglaste juurde jõudnud mitu mööblieset, millest osa on Nõmme meistrite väga ilus töö.

Elo Tuglas oli 1941. aasta küüditamise ajal õel külas ja jäeti maha, kuna puudus nimekirjast, ning tema hoolde jäi pere dogi Darling. Hiidpeni oli Elol kaasas rasketel sõja-aastate rännakutel, kui Tartu põles ning kui nad hiljem Viljandimaal elutsesid, aga oma viimased eluaastad veetis seegi ühe lontis, teise kikkis kõrva-ga loom Nõmme avaras aias.

FOTO: KAISA VIIRA

Siil - aasta loom 2026

■ **Aasta loomaks valiti tänavu siil. Tore, et nii saab rahvuseeposestki tuntud tegelane rohkem tähelepanu. Siilide arvukus on vähenemas, kuid saame selleks palju teha, et need armsad okkalised tegelased meie aedades sagedamini sahistaksid.**

Eesti Terioloogia Selts koostöös MTÜ-ga Aasta Loom ja paljude teiste organisatsioonide ning vabatahtlastega on Eestis 2026. aasta loomaks valinud siili. Täpsemalt siilid, sest siile elab Eesti alal kaks liiki: harilik siil (*Erinaceus europaeus*) ja kaelussiil (*Erinaceus concolor*). Kuidas neid eristada, on eraldi teema, millest saab lugeda Eesti Looduse tänavusest jaanuarinumbrist.

Siilide arvukus on vähenemas
Siil on linnakeskkonna elurikkuse indikaator, kelle heaolu toob kaasa ka inimesele elamisväärse keskkonna. Rahvusvaheline Looduskaitseliit IUCN on hariliku siili hinnanud ohulähedasse (*Near threatened*) kategooriasse, kuna liigi arvukus on langes. Peamiste ohtude ja põhjustena tuuakse välja sobivate elu- ja varjupaikade kadu, keskkonnamürki de kasutamist (nii otsemõjuna siilidele kui ka nende toidu – putukate kadumisenä), tihenevat maantee- ja tänavaliiklust, siilide liikumistakistuste tihenemist ning siilide hukkumisi aiamaasinate ja koduloomade tõttu.

Agas kes on see siil, rahvakeeli okaskera? Tegu on putuktoiduliste loomade hulka kuuluva imetajaga, kes tegelikult ei toitu vaid putukatest, aga sööb hea meelele ka vihmasusse ja tigused ning kui leiab mõne hukkunud looma või linnumuna, ei ütle ära ka sellest. Kui on suur nälj ja muud ei leia, siis sööb ka marju või seeni, aga nende okaste otsas kandmine on pigem muinasjututeema. Siil on aiapidajale hea abimees, sest hoiab nt tigude arvukuse kontrolli all.

Siil on tagasihoidlik ja mitte väga vilgas ööloom ning tema aastaring on täis ohte. Aasta jooksul peab siil rajama või leidma vähemalt kolme eri tüüpi pesa: talvitumise-, poegimis- ja päevavarjepesa.

Talveuni oktoobrist aprillini

Talveks, Eestis umbes oktoobrist aprillini, peab siil leidma endale kiva ja hea külmaisolatsiooniga nn talvitumispesa, kus veeta talveuni. Sel ajal hukuvad mitmed siilid seetõttu, et pesa saab mõnel sulapäeval üle ujutatud ja loomad upuvad unest ärkamata.

Siin saab aiapidaja siili väga hästi aidata: sügiselised lehed tuleks aias kuhjata kõrgemasse kohta, kuhu vesi ei kogune, mis oleks tuulevarjus ja kuhu ei saa hästi ligi ka aias liikuv koer. Lehtede alla, peale ja vahele võib panna ka mõningaid oksaraaguseid ja ongi siilile ideaalne talvekorter rajatud. Seega aiapidajad, kes on harjunud lehed-oksad sügisel kokku riisuma ja kottidesse toppima, võiks oodata sellega siiski kevadeni, st kokku riisuma küll, aga hunnikud kottidesse ajada ja ära vedada võiks pigem maikuus, kui siilid on saanud juba talvekorterist lahkuda. Kindlasti tuleb väga hoolikas olla, kui plaanis on oksa- ja lehekuhjust lõke teha.

Perepesa aprillist juunini

Kevadel on siilidel kiiresti vaja talvitumisega kaotatud kehakaalu kasvatada, sest ees ootab kiire paaritumine ja emasiilidel sellele järgnev poegimine. Enne on aga vaja leida poegimispesa, kus tuua ilmale 5-7 pehmete ja valgete okaste ning kinniste silmadega abitud pojakest. Muuseas, kui muidu ei ole siilid väga jutukad, vaid pobisevad või puhisevad omaette, siis väikesed siilipojad võivad vägagi kõvahäälselt vilistada, kui emasiili silmapiiril pole.

Aprillist juunini peaks aias toimetamisel jälgima, et sellised siilihammustajad, nagu trimmerid, niidukid ja koerad ei tegutseks kõikjal, eriti varjulistes aiapiirkondades. Jätke kuuritagused, põõsastikud jms siilidele, et neil oleks ruumi, kus leida kaaslane, pidada pulmi ja toita oma peret.

Kuigi vanasti oli kombeks anda siilidele piima, siis nüüdseks on teadlased välja selgitanud, et siilil on laktoositalumatus ja seepärast ei tohiks talle piima anda. Siili jook on vesi, mida võiks aias madala servaga nõudes põõsaste alla mitmele poole paigutada. Kui on soovi anda siilidele aias lisatoitu, siis sobib hästi nt poetada kassikrõbuskeid põõsaste

alla laiali. Kindlasti hoidke aiast eemal igasugused kahjurimürgid, sest enamik neist ei mõju halvasti vaid kahjuritele, aga ka neist toitujatele.

Varjupaik ja siilivärvad

Suve jooksul peab siil, kes tegutseb vaid öösi, leidma oma varjupaiga terveks päevaks, mil toimetavad inimesed ja nende lemmikloomad. Sellised varjupaigad on abihoonete ja terrasside põrandaalused, aga ka aianurka jäetud oksakuhilad, mida ei ole alati mõistlik korrastustuhinas ära kaotada. Siilile sobivad hästi lopsakate ja suureleheliste taime- dega peenrad ja aiased, eriti kõrgiviljapeenrad. See ei tähenda, et siilisõbralikus aias ei tohiks olla muru ega selle niitmist. Leidkem lihtsalt nende alade vahel tasakaal. Ja las- kem robotniidukid muru näksima päeval ning kindlas murupiiris põõsastest eemal.

Kuigi siilid tunduvad vähe liikuvat, ei ole see tõsi. Ühe siili kodupiirkond ulatub 5 kuni 40 hektarini. Siil peaks ühe öö jooksul saama läbida mitu kilomeetrit, seetõttu on väga oluline, et nad pääseksid liikuma aiast aeda ja turvaliselt üle tänavate. Enamasti kipuvad nad jääma väiksele alale vangi. Siin saab taas inimene siili aidata, rajades aedadesse väikseid umbes 13x13cm läbipääse, nn siilivärvaid ning kaldteid kõnniteede äärekividest üles ja alla pääsemiseks.

Anna oma siiliperest teada

Nõmmel on siile uuritud mitme ülelinnalise uuringu raames, aga siiski mitte veel piisavalt. Siilide arvukust ega ka nende liikumisvõrgustikku ei ole veel endiselt linnaosa piires määratletud. Seepärast on väga teretulnud, kui Nõmme aiapidajad saaks oma siilivaatlused sel aastal üles tähendada ja sisestada andmed kas loodusvaatluste või eElurikkuse andmebaasi. Samuti võib oma vaatlusandmed saata aadressil Lauri.Klein@envir.ee.

Keskkonnaagentuur on märtsis algatamas ka eraldi harrastusteaduse projekti loodusveebis, kuhu peagi ilmub siili kui 2026. aasta looma vabatahtliku seire juhendmaterjal. Jälgige postitusi sotsiaalmeedias www.facebook.com/Keskkonnaagentuur.
LAURI KLEIN

LÜHIDALT

Klaasi- ja keraamikastuudio tähistab 16. sünnipäeva

Nõmme Rahu kiriku kõrval väikeses majas tegutseb juba 16 aastat Nõmme Klaasi- ja Keraamikastuudio, kus saab käia tegemas nii savi- kui klaasitööd, tähistada sünnipäevi ja veeta aega koos sõpradega.

9.-12. märtsil ootame oma kursustele meie 16. sünnipäeva tähistama vanu tuttavaid ja uusi huvilisi, lapsi ja täiskasvanuid. Sünnipäevanädalal on kõik kursused poole hinnaga (keraamikakursus 12€, klaasikursus 17€, laste 1,5 h õhtune kursus 10€, tarbekunsti kursus 7€).

Kursuste toimumise ajad: E 18-20 keraamikaring, T 18-20 keraamikaring, K 18-20 klaasi- ja keraamikaring, N 10-12 keraamikaring. Õhtustele kur-

sustele on oodatud vanemad koos lastega. Laste tarbekunstiring toimub E 15.30-17.

Lisainfo www.klaasjasavi.ee ja tel 521 3231, 503 3851, 5663 3773.

Tasuta nutikoolitused täiskasvanutele

Märtsikuus tähistatakse digioskuste arendamise nädalat All Digital Week. Nõmme ja Männiku raamatukogus toimuvad tasuta täiskasvanutele ja eakatele mõeldud üritused, kus saab omandada erinevaid nippe ja teadmisi digimaailma kohta. Tulge kuulama ja osalema!

Nõmme raamatukogus toimub 19. ja 21. märtsil kell 12 koolitus „Ole nutikas

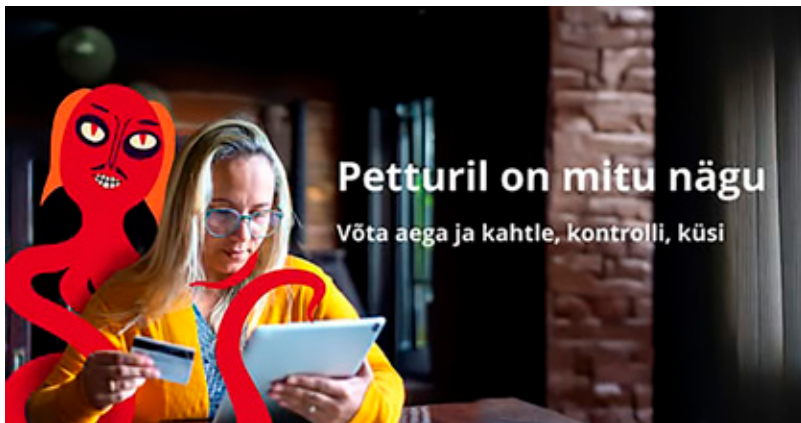
veebis! Internetiohud ja turvaline käitumine“, kus raamatukoguhoidja jagab nippe ja teadmisi, kuidas turvaliselt arvutis ja nutiseadmes toimida.

Männiku raamatukogus toimub 19. märtsil kell 12 eesti keele kohvik, kus raamatukoguhoidja räägib tehiskomplektist ja erinevatest digioskustest ning vestlusringis vahetatakse kogemusi.

Sotsiaalvalveteenuse osutaja muutus

Tallinna sotsiaal- ja tervishoiuameti sotsiaalvalveteenust osutab alates 23. veebruarist Tervise Abi OÜ koostöös Forus Security AS-iga. Seoses sellega

võetakse klientidega ühendust, et olemaolevad valveseadmed uute vastu vahetada. Täpsem informatsioon on leitav tallinn.ee veebilehel.

Ettevaatust, petturid!

Nõmme linnaosa valitsuse poole pöördus murelikult pensionär, kes soovis üle kontrollida fakti, kas tõesti talle helistati Nõmme linnaosa valitsusest.

Eelneval päeval helistati pensionäri-le väidetavalt linnaosavalitsusest teatega, et Nõmme linnaosa valitsus soovib hüvitada tema elektriarvest 40%. Asjaajamine kõik käib telefoni teel, täidetakse deklaratsioon ning selleks on vajalik öelda inimese isikukood ja aadress. PIN-koodi väidetavalt ei küsitud.

Andsime teada, et tegemist oli petukõnega. Nõmme linnaosa valitsus ei hüvita elektriarveid ega küsi inimese isikuandmeid telefoni teel.

NB! Kuidas vältida petturi haaret?

- Kahtle kõiges, mis tundub liiga hea või liiga hirmus
 - Kontrolli alati, kellega päriselt suhtled
 - Küsi oma lähedaste nõu ja arvamust
- Vaata rohkem pettuseinfo.ee

Õigustudengid annavad tasuta õigusnõu

Tallinna linn toetab ka sel aastal õigusteaduse üliõpilaste praktikat, mille raames õigustudengid pakuvad pealinna elanikele tasuta õigusnõustamist. Tasuta õigusnõu on võimalik saada tööõiguse, võlaõiguse, täitemenetlusõiguse, perekonnaõiguse ja pärimisõigusega seotud küsimustes.

Tänavu annavad üliõpilased tasuta õigusnõu 23. veebruarist 12. juunini, 27. juulist 28. augustini ja 21. septembrist 4. detsembrini. Õigusnõu saamiseks tuleks kirjutada ejl@juristideliit.ee või helistada tööpäeviti kella 9 -18 telefonil 631 4466. Lisainfo kodulehel www.tallinn.ee/oiigusabi.

Seminar dementsusega inimeste lähedastele

Dementsuse Kompetentsikeskus korraldab 25. märtsil algusega kell 16 seminari „Dementsusega inimese toimetuleku toetamine ja juriidiline teave“. Seminar toimub Nõmme muuseumis (Jaama tn 18).
Päevakava:
16-17.30 Dementsuse sümptomid ja toimetuleku toetamine, Dementsuse Kompetentsikeskuse juht Piret Purdelo-Tomingas
17.30-19 Juriidiline teave dementsusega inimestele ja nende lähedastele, jurist Tiina Mölder

19-19.30 Kohaliku omavalitsuse teenused, Nõmme LOV sotsiaalhoolekande osakonna sotsiaalteenuste spetsialist Kaja Adra ja osakonna juhataja Elina Hanstein.
Arutelu, küsimustele vastamine. Kohapeal jagame infomaterjale.
Üritus on tasuta. Kuna kohtade arv on piiratud, siis palume oma osalus eelnevalt registreerida info@dementsus.ee või telefonil 5814 2984, 5848 1652.

LÜHIDALT

Kalevala päev toob kokku soome keele õppijad Harju- ja Järvamaalt

10. märtsil toimub Nõmme põhikoolis 6. klassi soome keele õpilastele mõeldud Kalevala päev. Üritusel osaleb kokku kuus kooli Harju- ja Järvamaalt, peale korraldaja Nõmme põhikooli tuleb õpilasi veel Kivimäe põhikoolist, Raasiku koolist, Kiili gümnaasiumist, Kose gümnaasiumist ja Türi põhikoolist.

Kalevala päev on Soome kultuuri tutvustav ettevõtmine, mida Eestis korraldatakse B-võõrkeelena soome

keelt õppivatele 6. klassi õpilastele juba teist korda. Päeva jooksul toimuvad lõbusad ja harivad töötod, kus õpilased saavad avastada soome keele ja kultuuri eri tahke ning suhelda teiste koolide eakaaslastega. Ürituse lõpetavad lühikesed esitlused ja ettekanded, mille on valmistanud eri koolide rühmad. Kalevala päev näitab noortele soome keele õppijatele, et nad on osa suuremast keele- ja kultuurikogukonnast.

Nõmme huvikooli noored insenerid võitsid tuuleturbiinide võistluse

24. jaanuaril toimus TalTechis tuuleturbiinide disainivõistlus KidWind Challenge, mille võitsid Nõmme huvikooli lennumodelismi- ja drooniringi õpilased Sander ja Rasmus Orukivi koos oma meeskonnaga Windle.

KidWind Challenge on praktiline võistlus, kus noored kavandavad, ehitavad ja katsetavad tuuleturbiini, õppides tundma tuuleenergia põhimõtteid. Võistkondadel tuli paari kuu jooksul ehitada tuulik, mis mahuks 120 x 120 cm mõõtmetega tuuletunnelisse ning toodaks võimalikult palju energiat. Igal meeskonnal oli korraldaja poolt määratud mentor, kes toetas noori nii teoorias, ehituses kui ka võistlemise ettevalmistuses. Kõik võistkonnad said mudeli jaoks ka ühe generaatori.

Võistluspäeval mõõdeti spetsiaalses tuuletunnelis turbiini toodetud energia

hulka ning hinnati tehnilisi lahendusi, meeskonnatööd ja loovust. Huvi võistluse vastu oli suur. Kokku osales 20 meeskonda 77 noorega. Võisteldi kahes vanusekategorias: 6.-9. ja 10.-12. klasside õpilased. Vanema vanuserühma võitjameeskond sõidab kevadel Ameerika Ühendriikidesse rahvusvahelisele finaali võistlusele.

Vendade Sandri ja Rasmuse huvi teaduse ja leiutamise vastu märkas nende lennumodelismi õpetaja Ardo Pärna, kes soovitas noormeestel võistlusel osaleda. Koolikaaslastest moodustati võistkond Windle ning paari kuuga tehti ära suur töö.

Soovime Windle'ile edu KidWind Challenge Worlds'il Ameerikas.

Windle'i projekti aruandega saab tutvuda: nommehuvikool.ee/windle.

Nõmme huvikooli kitarriõpilane pääses „Parim noor instrumentalist 2026“ finaali

15. veebruaril toimus Eesti Muusikakoolide Liidu konkursi «Parim noor instrumentalist 2026» kitarri eriala Tallinna eelvoor.

Eelvoorus osales Nõmme huvikooli kitarriõpilane Magnus Treiel (õp. Romet Osipov), kes saavutas I vanuserühmas III koha ning pääses nii edasi vabariiklikku finaali, mis toimub 14.-15. märtsil MUBAs.

FOTO: JOHAN HALLIMÄE

Nõmme noortetöö sai taas märgatud

Tallinna haridusamet tunnustab igal aastal noortetöö valdkonna silmapaistvaid inimesi ja algatusi konkursiga „Suured teod“, millega tõstetakse esile panust Tallinna noorte arengusse ja heaolusse. Tänavu olid nominentide seas ka Nõmme noortekeskuste töötajad ja ettevõtmised.

Aasta noorsootöötaja kategoorias nimetati tunnustusele Roula Abdelhay Pääsküla noortekeskusest.

Samuti pälvis kategoorias „Suured teod Tallinna noortele“ nominatsiooni noorsootöötaja Kerim Sütcü. Lisaks jõudis sügisest talveni mõlemas Nõmme noortekeskuses toimunud Kväär noorteruumi nominendina koguni kahte kategooriasse – Suured teod Tallinna noortele ning Uuenduslik huviring Tallinnas.

Nõmme linnaosa vanema asetäitja Andra Roosa sõnul on tunnustuste juures oluline juba märkamise ja nomineerimise protsess. „Noor-

tetöö tegijate igapäevane panus ei pruugi alati avalikkusele silma paista, kuid just nende töö loob noortele turvalise ja toetava keskkonna. Nominatsioonid näitavad, et seda tööd märgatakse ja hinnatakse,“ ütles ta. „Noorsootöötajad aitavad noortel leida oma tee ning tugevdavad kogukonda tervikuna.“

Linnaosa tänab kõiki noortetöö panustajaid, kes aitavad iga päev kujundada inspireerivat kasvukeskkonda Tallinna noortele.

NS

Ööbimislaager loodusmajas: iseseisvumise meistriklasse küülikupuuri kõrval

Kui õpilastelt küsida, mis on Nõmme loodusmaja huviringides nende jaoks kõige ägedam, siis esikolmikusse kuuluvad loodusmajas ööbimised. Need on igal õppeaastal toimuvad minilaagrid, mis näppavad õpetajatelt küll mitmeid unetunde, kuid annavad tagasi rõõmsad ja elevil lapsed ning tänulikud lapsevanemad.

Öö loodusmajas algab endale magamiskoha valimise ja valmisseadmisega. Loodusmaja on see eriline koht, kus laps saab uinuda näiteks küülikupuuri kõrval või hoopis ak-

vaariumikalu jälgides. Öhtu jätkub ühise näksilaua katmise, meisterdamise, mängude ja filmivaatamisega ja lõpeb hommikul pannkookide või pudru valmistamisega. Mõnikord lipatakse pidžaamade väel õue päikeseloojangut pildistama, istutakse hiliste tundideni lõkke ääres või korraldatakse magavatele kaaslastele asju, mis hommikul ilusti ära klaaritakse ja mis jäävad ainult meie vahele. Nii nagu laagrites ikka!

Uutele ja noorematele õpilastele on see kui meistriklasse ise grupis hakkamasaamiseks ja annab ühtla-

si õpetajatele hea ülevaate sellest, kas laps on valmis nädalapikkuseks suvelaagriks. Lastele avaneb loodusmajas ööbides hoopis teistmoodi pilt ka loomade heaolust. Tuleb arvestada nende loomadega, kes vajavad pimedust ja vaikust, aga ka nendega, kes on öösel aktiivsed ja sellega hoopis meie und segada võivad.

Nii et kui näiteks reede öhtul meie Öie tänava majast karaoke-laulmist kostab ja hilisel tunnil veel tuled põlevad, siis see pole erapidu, vaid hoopis õnnelike laste öhtused õppetunnid. **MERLE JÖGISMAN**

OOTAME ÕPIHUVILISI LAPSI

õppimist väärtustavasse, turvalisse ja väikesesse kooli Nõmme südames.

Alanud on **vastuvõtt Nõmme Erakooli 2026/2027. õa I klassi.**

Võetakse vastu üks klassikomplekt (kuni 22 õpilast).

Lisainfo:

670 1797 ja info@nek.ee / www.nek.ee

NÕMME ERAKOOL

SEENIORI
esmaspäev ja
pensionipäev*

KOGU OSTUKORV -10%

* Soodustus kehtib 2026. a lisaks igale esmaspäevale ka pensionipäevadel: 05.02, 05.03, 05.05, 05.06, 05.08, 05.11.

Rimi

Tule 12. aprillil rabajooksule!

■ Kuigi õues veel kõrged lumehanged, on siiski põhjust mõelda jooksupäevadele. 103. rabajooksule antakse start 12. aprillil kell 11.

Kevadine rabajooks on rohkem kui poolesajandi pikkuse ajaloo juures toimunud vägagi äärmuslikes tingimustes. Kui lumine metsaalune ja jäätunud teelõigud on üsna tava-pärased, siis päris hangedes sumpamine on harv nähtus. Siiski on säilinud arhiivifotod aastatest 1978 ja 1985, kus lumehanged ei saanud takistuseks jooksupühilistele. Eks nüüd järgnev kuu näitab, millistes tingimustes 103. rabajooks toimub.

Kõik muu on rabajooksu puhul traditsiooniline. Start Suvila ja Kalda tänava ristmiku läheduses, pisut üle kuuekilomeetrine distants tuttav ringil on kõigile jõukohane. Osalemine kõigile tasuta ja registreerimine kohapeal. Start on avatud kell 11–12, rajale lastakse iga viie minuti tagant. Finiš suletakse kell 13.

Rabajooksul pole võistlejanumbereid ega kiipidega ajavõttu, finišis saab igaüks oma aega elektrooniliselt ajatabloolt vaadata. Esimeses ühisstardis startinute vahel selgitatakse välja kolm parimat meest ja naist ning 2014. a või hiljem sündi-

FOTO: NS ARHIIV

1985. aasta kevadisel rabajooksul tuli osalejatel hangede vahel rada leida.

LISAINFO

Hea ettevõtja! Kui oled huvitatud, et rabajooksu vimpel kehtiks soodustusena ka sinu kaupluses või söögikohas, siis võta ühendust kylli.varnik@tallinnlv.ee. Samuti on oodatud panused auhinnavalale. Kõik toetajad märgitakse ära Nõmme Sõnumites ja sotsiaalmeedias.

nute vahel kolm kiiremat poissi ja tüdrukut. Finišis saab osaleja rabajooksu vimpeli, mida seekord kaunistab Kristina Reinelleri joonistus.

Nagu viimastel aastatel kombeks, kehtib vimpel soodustuskaardina erinevates kauplustes ja söögikohades.

Eeltreeningutega alustame 22. märtsil

22. märtsil alustame taas tasuta eeltreeningutega, et rabajooksuks vorm täiuslikkuseni lihvida. Treeningud toimuvad kolmel pühapäeval kell 16 (22.03, 29.03, 5.04). Treeningud viib läbi Nõmme Sörk. Kogunemine rabajooksu stardipaigas, treeningutele palume registreeruda Nõmme LOV kodulehel. **KÜLLI VÄRNİK**

Projekt „Sport kooli“ jätkab laste liikumisharjumuste kujundamist

■ Laste kehalist aktiivsust toetav projekt „Sport kooli“ alustab täna kümnenda hooaja teist perioodi, pakudes Tallinna 24 koolis täiendavaid liikumistunde esimeste klasside õpilastele.

„Meie siht on ambitsioonikas: soovime, et vähemalt 70 protsenti Tallinna lastest ja noortest tegeleks regulaarselt meelepärase spordialaga. Projekt „Sport kooli“ on selle eesmärgi saavutamisel oluline nurgakivi, sest just noores eas rajatakse vundament elukestvale liikumisharjumusele,“ lausus Tallinna kultuuri- ja spordivaldkonna abilinnapea Monika Haukanõmm.

Käesoleva õppeaasta teisel perioodil osaleb projektis 24 Tallinna kooli, nende seas ka Hiiu kool, Kivimäe põhikool, Nõmme põhikool ja

FOTO: ALDIS TOOME

Pääsküla kool. „Sport kooli“ programmi eesmärk on koostöös spordiklubide ja kvalifitseeritud treeneritega tekitada lastes liikumisharjumusi ning tutvustada läbi mänguliste harjutuste eri spordialade põhitõdesid. Ühtlasi on programm tõestanud end eduka sillana liikumisharjumuste ja koolivälise treeningute vahel.

Varasemalt kümme nädalat kestnud periood pikendati nüüd koolidelt ja lapsevanematelt saadud tagasiside põhjal 12 nädalani, et õpilastel oleks võimalik liikumisharjumusi nautida ka pärast kevadvaheaja. Projekti raames tutvustatakse õpilastele erinevaid spordialasid, sealhulgas capoeira't, jalgrattasporti, jalgpalli, karated, kergejõustikku, käsipalli, korvpalli, lauatennist, maadlust, taekwondo'd, võimlemist, võrkpalli ja võistlustantsu.

Detsembris lõppenud 2025/26. õppeaasta esimesel perioodil sai täiendavatest liikumistundidest osa 540 värskest kooliteed alustanud õpilast. Liikumistundide läbiviimiseks kaasati 22 spordiorganisatsiooni ja 27 kvalifitseeritud treenerit.

MARILIIS MÖTTUS

LÜHIDALT

Nõmme kergejõustikuklubi lahtistel meistrivõistlustel näidati häid tulemusi

11. veebruaril toimusid Tallinna kergejõustikuhallis Nõmme KJK lahtised meistrivõistlused. Head meelt valmis-tas, et võistlustele oli tulnud palju sportlasi Tallinna klubidest ja kaugemaltki - Rakverest, Tartust, Viljandist, Raplast ja Saaremaalt. Lisaks üks sportlane ka Singapurist.

Kõige rohkem sportlasi osales naiste ja meeste jooksudes. Selgitati välja Nõmme meistrid, kellele pandi ka Nõmme meistri medal ja kingiti uus Nõmme kergejõustikuklubi aastaraamat 2026.

Häid tulemusi näitasid paljud sportlased. Marta-Liisa Mürk teenis võituga Nõmme meistritiitli nii 60m jooksus (7,88), kui ka 200m jooksus (26,28). Kelly Nevolihihin võitis 600m jooksu ajaga 1.35,0, Helen Bell 2000m jooksu ajaga 6.19,77, nõmmekeas Monica Vai-

nola võitis naiste kuulitõuke tulemusiga 13.82. Meestest oli edukaim Tristan Aik Sild, kes võitis 60m jooksu ajaga 7,34, kõrgushüppe tulemusiga 2.00 ja kuulitõuke tulemusiga 15.33. Kalev Hõlpus tegi hea tulemuse 2000m jooksus - 5.31,47.

Rikkalikult auhinnavalat aitasid katta EOK, Reedel Vara OÜ ja Akvile. Suur tänu selle eest. **ANU VACKERMANN**

Nõmme koolide saalihokiturniiri võitis Pääsküla kool

16. veebruaril toimus Nõmme gümnaasiumi spordihoones Nõmme põhikoolide saalihokiturniir. See oli järjekorras teine, mistõttu võib öelda, et traditsioon ongi sündinud! Võistlema tulid kuue Nõmme põhikooli noored.

Võistlus oli võimas ning mängud pingelised kuni viimaste sekunditeni. Aga see ei olnud pelgalt võistlus, vaid sündmus, mis tõi kokku sportlikud hinged, tekitas põnevaid emotsioone ning jätkas eelmise aasta õpilaste poolt alustatud traditsiooni.

Pingelistes heitlustes saavutas esikoha ja teenis rändkarika tiitlikaitsja Pääsküla kool. Teise koha pälvis Rahumäe põhikool ja pronksise autasu teenis Hiiu kool.

Suur tänu tublidele õpetajatele ja õpilastele, kes võistkondadega üritusele kaasa elasid ja andsid turniirile oma panuse osavõtuga! Tänu läheb ka meie toetajatele Nõmme linnaosa valitsusele, huvikoolile Kullo ja Nõmme gümnaasiumi õpilasesindusele.

TNG

Kabe noorte meistritiitlid tulid Nõmmele

Täna on peetud kõik Eesti meistrivõistlused noortele 64-ruudulises kubes. Toome teieni nõmmekeate parimad tulemused Eesti meistrivõistlustelt.

Mikrokadettide parim tulemus oli Tanel Junior Pruuli 12. koht.

Minikadettide parimad olid tüdrukutest Polina Puumann (1. koht) ja Marta Kriisa (2. koht) ning poistest Kevin Kurik (1. koht).

Pisikadettide parim tulemus oli Sigrid Kriisa 3. koht.

Kadettide parimad olid tüdrukutest Polina Puumann (2. koht) ja Keity

Kurik (3. koht) ning poistest Kevin Kurik (1. koht).

Juunioride arvestuses tulid Nõmmele kullad nii tüdrukute kui poiste seas - Liis Marii Rool ja Priit Lokotar.

Kabe seeriaturniir alustas uut hooaega

Veebruaris alustas uut hooaega Nõmme huvikooli seeriaturniir. Esimesest turniirist võttis osa 20 võistlejat. Turniiri võitis Taivo Rist Martin Zaplatini ja Kevin Kuriku ees. Vanuserühmade parimad:

U8 - Sofia Moissejeva ja Tanel Junior Pruuli U10 - Karola Vagula ja August Karu U13 - Marta Kriisa ja Kevin Kurik U16 - Keity Kurik ja Martin Zaplatin järgmine seeriaturniir toimub Nõmme huvikoolis juba 7. märtsil.

SELVER
**LAADA-
PÄEVAD**

**03.–23.
märts**

23⁹⁰

28,90 **-17%**

● Soolalõhefilee, viilutatud
Selver, kg

7⁹⁹

10,15 **-21%**

● Lihameistri steik
Selver, kg

3¹⁹

4,99 **-36%**

● Laadakook - marja-purukook
Selveri Köök, 300 g, 10,63/kg

0⁵⁵

0,79 **-30%**

● Laadamagustoit - keefiri-marjatarretis
Selveri Köök, 150 g, 3,67/kg

● Toodetud Eestis. Pakkumised kehtivad, kuni kaupa jätkub. Piltidel on illustreeriv tähendus.

selver.ee

KULTUUR NÕMME SÕDAMES

08.03.26 kl 18.00

Nõmme Kultuurikeskuses:

Jalmar Vabarna

Eriküaline:
Nõmme Pillikoor

Pilet eelmüügist 20€
Samal päeval 25€

OSTA PILET EELMÜÜGIST: **fienta**

KULTUUR NÕMME SÕDAMES

27.03.26 kl 11.00
29.03.26 kl 17.00

Nõmme Kultuurikeskuses

KINO "Meie Erika"

Režissöör: German Golub
Tootja: Filmivabrik / HeaFilm
Kestvus: 100 min

Kategooria: Mängufilm
Žanr: Draama

Pilet: 6€
Sooduspilet: 5€

OSTA PILET EELMÜÜGIST: **fienta**

LOANING: "Meie Erika" juhatab sõdurliku ja kaasaegse loo Eesti olümpiasangeer Erika Saluste teekonda lastekodust läbi Eesti maailmarekordi ja olümpiaolümpi. Film lavastaja on hoolimata olümpia peajärg German Golub ja režissöör, olümpia võitja Kariin Järve.

SWEDBANK ESITLEB:

TALTECH 10K

29. MAI
START 19.00

Distance 10.29 km
Pace 9.00 /km
Time 1h 32m

A.LeCoq
LONDON - TARTU - 1807

Swedbank

JUULIUSE JÜNGRID

Vajad uut vihmaveerenni
või katuselt lumetõkked
puudu?

- Katuseredelid
- Lumetõkked
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

527 1059
info@vihmaveerennid.ee
vihmaveerennid.ee

VIHMAVEERENNID
Liitevabad rennid kuni 50m

Nõmme haldjad

Nõmmehaldjad tulevad appi!

VILJAPUUDE LÕIKUS JA OKSTE ÄRAVEDU

Kõik tööd sinu koduaias
Tel: 5569 8908 * nommehaldjad.ee *
haldjad@nommehaldjad.ee

KUULUTA NÕMME SÕNUMITES

Reakuulutus erasikule 9 € ja
ettevõttele 15 €.

Sellise suurusega reklaam
maksab 40 €.

Kuulutused.nomme@tallinnlv.ee

KÜTTEMATERJALID

MÄNNIKU TEE 106B TEL: 54 56 98 58

Kask 40l Lepp 40l
PINI & KEY Puitbrikett 945kg
RUF puitbrikett 960kg
Kase puitbrikett 960kg
Turba brikett 840kg
Pelletid 6 ja 8mm 960kg
Kuiv lepp 40 ja 25 cm konteineris 1.9m3
Kuiv kask 40 ja 25 cm konteineris 1.9m3

MÜÜK

VANAVARA OST

Andres 5140618

Uuemad ja vanemad raamatud,
postkaardid, märgid, medalid, margid,
mündid, ehted, käekellad, kassetid,
mänguasjad, nõud, keraamika, kunst jm.

Ostan nõukaaegseid esemeid

Nõud, ehted, kasutamata riided,
jõuluehted, lambid, nahkasjad, salvo,
märgid, mänguasjad, cd, vinüülid,
kassetid.

Tel 5344 0628,
retroesemed@gmail.com

VABAÕHU SUVEETENDUSED:
13., 14., 15., 18., 19., 20., 22. juunil kell 19.00

TALLINNAS, NÕMMEL

LAULIKU 51, Tallinn
Nõmme mändide all. Justkui maal, aga linnas

HUGO RAUDSEPP
retrokomöödia

ROOSAD PRILLID

lavastaja **ALLAN KRESS**
Laval 12 näitlejat!

PILETID
kuni aprilli lõpuni: 27 € / 30 €
alates maist kuni etenduse päevani: 32 € / 35 €
etenduse päeval: 35 € / 40 €

osta kohe:
PILETIMAAILM, PILETILEVI, FIENTA
või **LAULIKU LAVA**, helistades 505 3132

www.roosadprillid.ee Tallinn

Taviberg
EHITUS

- Eramu ehitus ja remont
- Siseviimistlustööd
- Fassaaditööd
- Katuste ehitus
- Santehnilised tööd
- Elektritööd
- Aedade ja piirete ehitustööd
- Tänavakivide paigaldus

Info ja kontakt:
Tel. + 372 60 40000
Mob. + 372 555 30 422
WWW.TAVIBERGEHITUS.EE

ORTOOSID JA TUGISIDEMED

JÄRVEL (Järve 2, Tallinn)

Avatud:
E-N 10-18
R 10-16

Infotelefon 5787 8830
E-pood: ortoteek.ee

ELAMUS
KINNISVARA

Hea Nõmme elanik!

Meie teame
Nõmme kodude tegelikku väärtust,
sest iga kodu lugu on eriline peatükk!

Nõmme oma kinnisvarabüroo -
Elamus Kinnisvara

Maia Karro
518 8883
maia.karro@elamuskv.ee

Maris Tarkmeel-Vallaste
518 1149
maris.tarkmeel@elamuskv.ee

MEISTERVIIMISTLUS

**Maja, korteri, vannitoa
EHITUS ja REMONT**

meisterviimistlus.ee
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee

TORUTEX

- sanitaartechniliste seadmete paigaldus
- veemöödusõlme rekonstrueerimine ja ehitus
- küttesüsteemi korrashoid
- kinnistu veetorustiku ehitus
- kanalitorustiku ehitus

Küsi pakkumist!

www.torutek.ee info@torutek.ee 5906 1247

TORUTEX

AntiigiRetk OSTAME ANTIKI ja VANAVARA

KULDA ja HÕBEDAT

OOTAME TEID: reedel 13. märtsil
Nõmme kultuurikeskuses Turu plats 2
Kell 12:00 - 16:00

Pakkuda võib kõike
tel. 6550040

Antiigibussike ootab teid
neljapäeval 12. märtsil kell 13:00 - 16:00
PÄASKÜLAS, vana (endise) Pääsküla
raudteejaama juures olevas parklas.

OSTAME, oodatud on alljärgnevad esemed:
Teenetemärgid: Ordenid, aumärgid, autasud, koolimärgid...
EHTERAHAD. Portselanist kujukesed. vanaraha, Mündid,
paberrahad, POSTKAARDID LANGEBRAUNI portselan.
LORUPI kristall. HÕBE igal kujul. Sõled ja prossid.
VANAAEGSED kuld- ja hõbeehed.

ostame ehtsat
merevaiku!

hambakuld
igal kujul (ka puhastamata)
kasutatud hambakroonid

Antiigretk teostab vanavara vastuvõttu Nõmme linnaosas 2026.a. vähemalt korra kuus!

E-pood www.adeals.ee

ALLIGATORDEALS

ALATI SOODSAD PAKKUMISED

Outlet-poe soodustused
iga päev -40% kuni -80%

PÄRISBRÄNDID,
PÄRISHINNAVÕIT

Asume Nõmmel, Turu plats 3, Tallinn

-60% kuni -80%

TALVE-JOPEDE
HOOAJA LÕPUMÜÜK

SELVERI LASTE RAHVAJOOKS MUSTAMÄE 2026
14. MÄRTS 2026

TOETAME
SELVERI LASTE
RAHVAJOOKSU

Tallinna Spordiselts Kalev

TOETAME
TEATRIKULTUURI

VGT
VON GUHN THEATER

Lillemaagia

Lõikelilled, potililled, kimbud,
seaded, kingitused, pulmatööd,
matusetööd, sünnipäevad ja
muud tähtpäevad,
pulmade ja ruumide dekoreerimine.

Naistepäev eritselts meie tütredga!

LILLEMAAGIA OÜ LILLEPESA
Hiiru Rimi, Pärnu mnt 386
Avatud E-R 8.00–21.00, L-P 9.00–21.00
Tel +372 502 5259 • www.lillemaagia.ee

CITY*PROPERTY

KAS MÕTLED KINNISVARA MÜÜGILE?

Olen elupõline nõmmekas ning
tunnen Nõmme piirkonda mitte
ainult kinnisvaraturu, vaid ka
elukeskonnana.

Esmane konsultatsioon
ja eelhinnang **TASUTA**.

Võta julgelt ühendust
ja küsi lisa!

Elis Krevald
elis.krevald@cityproperty.ee
+372 5626 7922

HOONETE RENOVEERIMINE JA TAASTAMINE

Nõmmela Ehitus

WWW.NOMMELAEHITUS.EE

ÜLDEHITUS
ERAMUTE EHITUS
ÜMBEREHITUSTÖÖD
REMONTTÖÖD
MAALITÖÖD
TAASTAMINE JA RESTAUREERIMINE
PÕRANDATE EHITUS
SANTEHNILISED TÖÖD
KÜTTESÜSTEEMIDE RAJAMINE

NÕMMELA EHITUS OÜ
Tel: +372 56 92 61 56 INFO@NOMMELAEHITUS.EE

Avatud 26. veebruarist

Alati väärt.

SUPER- pakkumised uues poes!

Järve Keskus, Tallinn

Briketi poisid

www.briketipoisid.ee

Kütmisest saab sõidunauding!
Võida auto päriseks!
Ajavahemikul 01.05.2025-30.04.2026

Võida Peugeot 208 päriseks!
Märtsi auhinnafond - 20 finalistit autoloosi,
2x70 eur Pühaste TAPROOM TLN kinkekaart

Pühaste
TAPROOM TLN

• Pühaste TAPROOM TLN
• Rotermanni 2, Tallinn

Kingitustega tutvub briketipoisid.ee ja FB lehel
Parimate hindadega tutvub www.briketipoisid.ee

Vaheloosid iga kuu 07 kuupäeval.
Peauhind loositakse välja 19.05.2026.